

LETO XXIII. Stev. 285

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

ZASEDANJE ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE ZAKLJUČENO

Pokojnina je odvisna od vloženega dela ki ga da posameznik družbi

Osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju je obrazložil sekretar za delo Zveznega izvršnega sveta Moma Marković — Skupščina je na ločenih sejah domov sprejela osnutek družbenega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije za obdobje od 1957. do 1961. leta in več osnutkov zakonov

Beograd, 4. decembra. Zvezna skupščina je danes na ločenih sejah domov po daljši in zelo živahni razpravi sprejela osnutek družbenega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije za obdobje od 1957. do 1961. leta.

V Zveznem svetu je danes dopoldne govorilo o osnutku plana pet ljudskih poslancev. V razpravi o podrobnostih so bili stavljeni trije spreminjalni predlogi, ki so bili z veliko večino glasov zavrnjeni.

V Zboru proizvajalcev je o osnutku plana govorilo deset ljudskih poslancev. V razpravi o posameznostih so bili prav tako z veliko večino glasov zavrnjeni trije spreminjalni predlogi.

Oba doma Zvezne ljudske skupščine sta sprejela osnutka zakona o finansiranju izgradnje hidrosistema Donava—Tisa—Donava in zakona o finansiranju melioracijskih del v LR Makedoniji.

V teh zakonih je predvideno, da bo federacija brez obveznosti vračila finansirala izgradnjo glavnega omrežja prekopov v hidrosistemu Donava—Tisa—Donava, za kar bodo porabili 52,7 milijarde dinarjev, kakor tudi melioracijska dela v LR Makedoniji na področju rek Bregalnice in Strumice ter Tikveškega, Skopskega in Strumiškega polja ter Pelagonije v znesku 31,5 milijarde dinarjev.

Zvezni svet in Zbor proizvajalcev sta sprejela tudi osnutke odlokov o pooblastilu zakonodajnega odbora obeh domov Zvezne ljudske skupščine; da sestavita izčrpano besedilo zakona o pravicah in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev in odloka o dopolnitvi zveznega družbenega plana za leto 1957.

Zvezna ljudska skupščina je danes na ločenih sejah domov sprejela tudi osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju. Na skupni seji obeh domov je sekretar za delo Zveznega izvršnega sveta Moma Marković podal ekspozé o tem zakonskem predlogu.

bodo še upokojeni do 31. decembra 1957. Tiste zavarovance, ki s pokojninskimi razredi nimajo predvidenega dohodka, je moč razvrstiti v ustrezni pokojninski razred po delovnem mestu, na katerem so delali. Zavarovancu, ki opravlja delo kvalificiranega delavca in ima 35 oziroma 30 (ženske) let delovnega staža, je zagotovljeno, da lahko pride, če ima nad 11.900 din plače, v 10. razred s pokojnino 11.900 din, vtem ko bi moral imeti za to pokojnino po rednem postopku 62% najmanj 15.650 din osebnega dohodka. Zavarovancu, ki opravlja delo visokokvalificiranega delavca in zaprosi za pokojnino, pa ima 35 oziroma 30 (ženske) let delovnega staža, zadostuje, da pride v 7. razred, da ima nad 15.150 din plače, vtem ko bi mu bila po rednem postopku za razvrstitev v ta razred potrebna plača nad 20.100 dinarjev.

Delovni staž

Novi zakon je obdržal načelo pokojninskega staža za polno starostno pokojnino 35 let za moške oziroma 30 let za ženske, posamezne kategorije pa lahko dosežejo polno starostno pokojnino tudi s krajšim delovnim stažem. Nekateri dosežejo polno starostno pokojnino s 23 oziroma 29 let delovnega staža. Udeležencem narodnoosvobodilnega gibanja se čas sodelovanja prizna v delovni staž. Delavcem in uslužbenecem se prizna v delovni staž tudi čas, ki so ga do osvoboditve preživeli zunaj delovnega razmerja kot udeleženci stavk ali kot izprti delavci. Kmetijskim delavcem se prizna v delovni staž ves čas, ki so ga preživeli na kmetijskih delih, preden so bili zavarovani, s pogojem, da so se v enem koledarskem letu najmanj 7 mesecev ukvarjali s kmetijskimi ali drugimi deli.

Zakon je obdržal tudi načelo, po katerem lahko zavarovaneec doseže nepolno pokojnino tudi s 15 leti delovnega staža. Da bi lahko dosegli to pokojnino, morajo zavarovanci z manj kot 30 oziroma 25 (ženske) leti staža zadnjih pet let pred upokojitvijo določeni čas biti v delovnem razmerju. Zakon predvideva skrajšanje delovnega staža zavarovancem, obsojenim na kazen strogega zapor. Zavarovancu, obsojenemu za kazniva dejanja proti ljudstvu in državi na kazni strogega zapor do 5 let, se črta od pokojninskega staža toliko let, na kolikor let je obsojen; če je obsojen na kazni strogega zapor nad 5 let, se mu črta od pokojninskega staža dvakrat toliko let, na kolikor let je obsojen. Zavarovancem, ki so bili zaradi ostalih kaznivih dejanj obsojeni na kazni zapor ali strogega zapor nad 5 let, se črta od pokojninskega staža toliko let, na kolikor so bili obsojeni.

Družinske pokojnine

Pri družinskih pokojninah je predvidenih več bistvenih sprememb. Znatno je povečan delež

družinske pokojnine v osebni pokojnini. Osebna pokojnina znaša za enega člana 60% (doslej 55%) osebne pokojnine umrlega zavarovanca, za dva člana 75% (doslej 70%), za tri člana 90% (doslej 85%), za štiri in več članov pa 100%. Če gre za otroke, ki imajo živega drugega roditelja, ki nima pravice do pokojnine, je povečanje še večje: za enega otroka 40% (doslej 25%), za dva otroka 55% (40%), za tri otroke 70%

(55%), za štiri in več otrok pa 100% (doslej 70 do 100%).

Zakon predpisuje znatno ugodnejše pogoje za pridobitev družinske pokojnine za vdove. Vdova, ki ima izpod 15 let starega otroka ali tri ali več otrok, ki imajo pravico do družinske pokojnine ne glede na njihovo starost, si pridobi pravico do družinske pokojnine. Nad 40 let stara žena lahko dobi po izpolnitvi 45. letu pravico do pokojnine.

Udeleženci narodnoosvobodilne vojne

Aktivni udeleženci narodnoosvobodilne vojne iz let 1941 do 1943 lahko dobe pravico do nepolne pokojnine, če izpolnijo 55. leto, ženske pa 50. leto in če imajo 15 let pokojninskega staža, od teh 10 let delovnega staža, čas, ki so ga prebili v narodnoosvobodilni vojni, pa se računa v efektivnem trajanju. Borci narodnoosvobodilne vojne lahko dobe pravico do pokojnine ne glede na starost, če posebna zvezna komisija meni, da je to potrebno glede na njihovo zdravstveno stanje in delovno sposobnost. Zakon zagotavlja tem borcem, da si lahko pridobijo tudi ne glede na starost pravico do polne pokojnine, če imajo polni pokojninski staž.

Za udeležence narodnoosvobodilne vojne od leta 1941 in španske državljanske vojne je predvi-

ne povprečne pokojninske osnove, določene s členom 63 zakona, tako da bo vsak stari upokojenec preveden iz starega pokojninskega razreda v novi.

Razen kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev ter uslužbencev v gospodarstvu, ki jim je pokojninski razred določen po šolski izobrazbi, pa so dlje opravljali delo, za katero je potrebna višja izobrazba, bodo lahko zahtevali, da se jim pokojninski razred spremeni. Novo razvrstitev lahko zahtevajo tudi tisti upokojenci, ki jim je bil ob prevzemu leta 1952 pokojninski razred določen po prejšnjih uslužbenških ali nameščenških skupinah ali sedanjih plačnih razredih in ki so bili zato razvrščeni v nižji pokojninski razred, kakor bi jim pripadal po strokovni iz-

Zvezna ljudska skupščina se bo spet sestala 10. decembra

Beograd, 4. dec. (Tanjug) — Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklical sejo Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev za 10. december ob 11. uri. Na tem zasedanju bodo obravnavali več zakonskih osnutkov: osnutek zakona o javnih uslužbenih, osnutek zakona o delovnih odnosih, osnutek zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov ter zakonske osnutke o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij in o prispevku v proračune iz osebnega dohodka delavcev.

deno, da dobe ob upokojitvi polno pokojnino in da pridejo v ustrezni pokojninski razred ne glede na delovno mesto, na katerem so delali. Družinam borcev, padlih v narodnoosvobodilni vojni, in žrtev fašističnega terorja, ki so bili, preden so se vključili v narodnoosvobodilno borbo, v delovnem razmerju, se določi družinske pokojnine tako, kakor da so imeli padli borci polni pokojninski staž.

Prevedba pokojnin

Novi zakon o pokojninskem zavarovanju zajema tako tiste zavarovance, ki bodo upokojeni po 1. januarju 1958, kakor tudi tiste, ki so bili upokojeni ali bodo upokojeni do 31. decembra 1957. Pri prevzemu starostnih in družinskih pokojnin bodo uporablj-

deni, da dobe ob upokojitvi polno pokojnino in da pridejo v ustrezni pokojninski razred ne glede na delovno mesto, na katerem so delali. Družinam borcev, padlih v narodnoosvobodilni vojni, in žrtev fašističnega terorja, ki so bili, preden so se vključili v narodnoosvobodilno borbo, v delovnem razmerju, se določi družinske pokojnine tako, kakor da so imeli padli borci polni pokojninski staž.

Moma Marković je naštel nekaj primerov prevedbe na nove pokojnine in omenil, da se bo ob prevzemu po službeni dolžnosti starostna in družinska pokojnina zvišala za 13,8%. Za velik del zavarovancev pa je zelo važna prevedba, ki jo bodo sami zahtevali in s katero bodo odstranjene pomanjkljivosti sedanjih predpisov, da pridejo v višji pokojninski razred, v nekaterih primerih pa bodo dobili tudi daljši pokojninski staž. Tako se bodo pokojnine povprečno zvišale za nadaljnjih 29% ali skupaj za 22,8%.

Kako dobi zavarovaneec pokojnino

Za priznanje pokojnine se bo uporabljal upravni postopek, ki ga mora opraviti samoupravna služba socialnega zavarovanja. Z novim zakonom bo dobila služba socialnega zavarovanja obsežne in važne naloge. Po tem zakonu bo treba kakih 300.000 udeležencev starostnih in družinskih pokojnin, pozneje pa po zakonu o invalidskem zavarovanju kakih 200.000 udeležencev invalidskih pokojnin in invalidnin prevesti na nove pokojnine in invalidnine. Služba socialnega zavarovanja se bo morala torej temeljito pripraviti na to obsežno delo, da bo kos svoji nalogi. Od organov samoupravljanja na pristojnem mestu pričakujejo, da bodo pripomogli, da se bo služba usposobila, da bo novi zakon učinkovitejše in pravilneje uveljavljen.

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ EKSPOZEJA MOME MARKOVIĆA

Po zakonu o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev je to prvi zakon s področja socialnega zavarovanja, s katerim bomo nadalje razvijali sistem socialnega zavarovanja v skladu z družbenimi in gospodarskimi spremembami ter procesom našega splošnega razvoja, je rekel Moma Marković v začetku svojega ekspozéja o osnutku zakona o pokojninskem zavarovanju. Zakon o socialnem zavarovanju iz leta 1950 je dal prvič v zgodovini naše države vsem delavcem pravice s področja pokojninskega zavarovanja, ki so jih dotlej uživali samo državni uslužbenci ter nekatere manjše skupine delavcev in uslužbencev. Na podlagi teh predpisov je bilo velikemu številu zavarovancev omogočeno, da so si pridobili pravico do pokojnine in tako je število upokojencev naglo naraslo. Leta 1939 je bilo v Jugoslaviji kakih 104.000 upokojencev, leta 1950 približno 265.000, letos pa jih imam kakih 492.000; od teh odpade na starostne upokojence kakih 128.000, na invalidske upokojence in invalide dela kakih 213.000, na družinske upokojence pa kakih 151.000.

Narastanje števila starostnih in družinskih upokojencev je zadnja leta bolj enakomerno in ustaljeno, kar je vsekakor razveseljivo. Vzporedno s povečanjem števila upokojencev so narasli tudi izdatki za pokojnine in invalidnine. Leta 1954 so znašali ti iz-

datki kakih 27 milijard, letos pa bodo znašali približno 37,5 milijarde. Če prištejemo še izdatke za zdravstveno zaščito upokojencev in prispevek za stanovanjski sklad, bodo znašali letos ti izdatki 45 milijard.

Glavne značilnosti novega zakona

S tem zakonom, je rekel Moma Marković, potrjujemo in podrobneje uveljavljamo osnovno načelo pokojninskega zavarovanja, da je pokojnina odvisna od vloženega dela in prispevka, ki ga da posameznik družbi. Na podlagi tega načela si prizadevamo, da bi v čim večji meri vskladili pokojnine sedanjih in bodočih upokojencev. Zakon nadalje razvija načelo vzajemnosti kot temeljno načelo socialnega zavarovanja v celoti. Zakon ureja krog zavarovancev, pogoje za pridobitev pravice do starostne in družinske pokojnine, vprašanje časa, ki se prizna v delovni staž, pokojninske osnove in

merila za določitev višine pokojnine, s tem pa tudi izboljšanje gmojnega položaja upokojencev. Poseben položaj priznava zakon nekaterim kategorijam, kakor so udeleženci narodnoosvobodilne vojne, vojni upokojenci, uslužbenci notranje uprave in pripadniki samostojnih poklicnih dejavnosti.

Pokojninske osnove in višina pokojnine

Osnutek zakona ima za osnovo za določitev pokojnine osebni dohodek posameznika ne pa formalno strokovno kvalifikacijo, kajti osebni dohodek je v denarju izražen njegov prispevek k družbeni skupnosti. Osebni dohodek vsebuje vse prejemke delavcev in uslužbencev, ki jih imajo v rednem delovnem času. Osebni dohodki od zavarovancev, od katerih je odvisna določitev višje pokojnine, so razvrščeni v dvanajset pokojninskih razredov. Višina pokojnine znaša povprečno 73% osebnega dohodka, tako da je za zavarovance z manjšimi plačami (osebni dohodek) določen večji

odstotek (do 78%), za zavarovance z večjimi plačami pa manjši (do 68%). Ta odstotek pa bo tudi večji, ker zakon omogoča, da se vsakemu upokojencu, ki je delal nad 35 oziroma 30 let (ženske), za vsako nadaljnje leto dela zviša odstotek pokojnine za 5%.

Razvrstitev pokojninskih razredov štiti posamezne kategorije upokojencev in zagotavlja potrebno diferenciranje med njimi v skladu s osebnim dohodkom. Zavarovaneec lahko dobi tisto pokojnino, ki ustreza njegovemu vloženemu delu oziroma doseženemu osebnemu dohodku. Na podlagi kategorizacije je zavarovaneec moč razvrstiti v določene pokojninske razrede. Zavarovanci, ki opravljajo dela, za katera ni potrebna kvalifikacija, se lahko razvrstijo do 15. razreda (prej 16). Zavarovanci, ki opravljajo polkvalificirana dela, za katera je potrebna nižja izobrazba, do 11. razreda (prej 12). Zavarovanci, ki opravljajo delo kvalificiranih delavcev, za katero je potrebna srednja izobrazba, do 8. razreda (prej 10. oziroma 8).

Zavarovanci, ki opravljajo delo, za katero je potrebna visoka kvalifikacija oziroma višja izobrazba, do 4. razreda (prej 7). Zavarovanci, ki opravljajo delo, za katero je potrebna visoka izobrazba, pa se lahko v skladu s osebnim dohodkom razvrstijo tudi v najvišje razrede. Tako je vsakemu zavarovancu omogočeno, da pride v skladu s osebnim dohodkom v razred, ki ustreza povprečnemu osebnemu dohodku višje kategorije.

Zakon upošteva osebni dohodek, ki ga bo imel zavarovaneec v prihodnjem letu. Na podlagi tega bodo prevedeni vsi, ki so že ali ki

8 seje obeh domov Zvezne ljudske skupščine

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek, 5. dec. 1957
Področje visokega zravnega pritiska se iznad srednje Evrope krepi proti Balkanu. Hladen zrak se še zadržuje nad Balkanom ter povzroča ohlajitev zlasti v vzhodnih predelih naše države. V vzhodni Sloveniji oblačno vreme, venitji in v Primorju spremenljivo do precej oblačno vreme. Temperature ponoči do -6, v Primorju 5, dnevne temperature do +5, v Primorju 7°C.

Slaba praksa

Zadnje čase spet slišimo iz tujine govorice o politiki ponovne proučitve stikov z našo državo. Nekatera vladna bi namreč nekako rade uveljavile prakso, da občasno v luči teh ali onih dogodkov znova prouče stike z nami. Takšna praksa seveda ni dobra, ker omalovažuje in odklanja vse tisto, kar je v medsebojnih stikih glavno - obojestransko koristi in medsebojna koristnost, kar seveda ne more biti podvrženo ne trenutnim razpoloženjem ne pogostim spremembam. V ugodnem razvoju medsebojnih stikov gre za skupno prizadevanje, da bi se gradili trdne temelje v katerih bodo zanesljivi elementi varnosti in stabilnosti, in ki bo te stike usmerilo na daljše obdobje, ne pa povzročilo, da bi bili odvisni od trenutnega položaja in razpoloženja. Praksa, o kateri je govora, pa zavira utrjevanje temeljev za ugodni razvoj stikov med takimi vladami in našo in zato bi jo bilo treba v obojestransko korist opustiti.

V zvezi s tem je negativna, nespametna in nesprejemljiva tudi težnja, da bi medsebojne stike znova proučili na podlagi naših stikov s tretjimi državami. Ljudje, ki bi jih hoteli proučiti, imajo pred očmi stanje svojih stikov s temi tretjimi državami in skušajo našo neodvisno politiko podrediti zaključkom, izvirajočim iz analize tega stanja. Njihovo izhodilišče bi moglo biti to tisto, kar bi moralo biti glavno za stike med dvema državama, namreč stvarno stanje in perspektiva dvostranskih stikov z vidika njihovega medsebojno koristnega razvoja.

Naravno bi bilo, da bi se stiki med našo državo in tistimi državami, ki se iz posebnih razlogov že ukvarjajo z nekakšnim ponovnim proučevanjem, ravnali po medsebojnih koristih ter pravilno pojmovanili mednarodnih potrebah in zahtevah. Kar pa se tiče naših stikov s tretjimi državami, so in ostanejo samo naša stvar. D. Tr.

OLLENHAUER PREK BAVARSKEGA RADIA

Atomska demilitarizacija nemških dežel, Poljske in Češkoslovaške

stična točka Vzhoda in Zahoda za ublažitev mednarodne napetosti in ureditev perečih političnih vprašanj v Evropi?

Bonn, 4. dec. V zvezi v bližnjo konferenco Atlantske zveze je vodja zahodnonemških socialistnih demokratov Erich Ollenhauer danes prek bavarskega radia govoril o sedanjem mednarodnem položaju in posebej o položaju Zahodne Nemčije v stikih med Vzhodom in Zahodom.

Zahvala Vorošilova

Beograd, 4. dec. (Tanjug) Tito, predsednik republike Josip Broz Tito je prejel brzojavko predsednika Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Vorošilova, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob 40-letnici velike Oktobrske revolucije.

Alžirska debata v političnem odboru OZN

New York, 4. dec. (Reuter, AP, AFP) Na današnji seji političnega odbora OZN so v debati o Alžiriji sodelovali številni delegati, med njimi tudi predstavnik Jugoslavije Djuro Ninčič, ki je med drugim rekel, da za alžirsko upornike ni sprejemljiva brezpogovorna prekinitev ognja. Ninčič je izrazil upanje, da bo francoska vlada končno sprejela tihiško-maroško ponudbo dobrih uslug in poiskala rešitev, ki bi ustrezala nacionalnim aspiracijam alžirskega naroda.

Politični odbor Generalne skupščine bo nadaljeval debato o Alžiriji jutri zjutraj.

Erich Ollenhauer

vanje v oboroževanju. Opozoril je na nevarnosti, ki bi nastale, če bi se na bližnjem zasedanju Atlantske zveze odločili za še intenzivnejše oboroževanje zahodnih dežel, med drugim tudi z atomskim in raketnim orožjem. Zato bi bilo treba poskrbeti, da bi prišlo do neposrednih pogajanj med ZSSR in ZDA kot največjima silama, da bi ustavili tekmo v

PO IZJALOVLJENEM ATENTATU NA SUKARNA

Delavstvo kontrolira

nizozemska podjetja v Indoneziji

Džakarta, 4. dec. Kakor poroča indonezijska časopisna agencija Antara, je bil predsednik republike Sukarno po ponesrečenem atentatu nanj minulo soboto danes prvič spet v javnosti. Bil je v bolnišnici, kjer se je ustavil pri ljudeh, ki so bili ob atentatu ranjeni. Med njimi je tudi več otrok vladnih funkcionarjev, soproga ministra za zdravstvo ter spremljevalci predsednika Sukarna. Ob atentatu je bilo ranjenih nad 100 ljudi.

Nekateri aretiranci so priznali, da so sodelovali pri atentatu, vendar o tem doslej niso bile objavljene nobene podrobnosti.

Delavci, ki so včeraj zavzeli poslopje nizozemske pomorske družbe v Džakarti, so pozvali vlado, naj prevzame upravo družbe. Minister za informacije Subidjo je izjavil, da bo zahteve delavcev vlada proučila.

Generalni direktor nizozemske banke v Džakarti, ki jo je včeraj prav tako zavzel indonezijski sindikat delavcev, je zavrnil zahtevo indonezijskih zaposlenih v banki, naj jim izroči svoja pooblastila. Pogajanja med generalnim direktorjem banke in indonezijskimi uslužbenci so trajala tri ure.

Sinoči je bil tu poseben sestanek delavcev, gospodarstvenikov in mladine ter članov odbora za osvoboditev Zahodnega Irijana. Sklenili so, da bodo vsa podjetja, ki so nizozemska last in so jih tedaj zavzeli indonezijski demonstranti, izročili v upravo.

Reuterjev dopisnik iz Džakarte, ki je bil danes v poslopiju nizozemske pomorske družbe, zasedene po sindikatu indonezijskih delavcev, pripoveduje, da je v poslopiju naletel na mlade delavce, ki so imeli okrog rok ovite rdeče trakove. Neki delavec, ki se je predstavil kot predsednik odbora, mu je dejal: »Sporočite v tujino, da tu ni nobenih nemirov. Kakor lahko sami vidite, se vse normalno razvija.« V pisarnah družbe je našel dopisnik usluž-

bence in strojepisce, ki so normalno opravljali svoje delo. Zastopnik uslužbencev je povedal, da pričakuje sindikat v najkrajšem času odgovor vlade na svojo zahtevo, naj prevzame bivšo nizozemsko družbo v svojo upravo.

Ko je Reuterjev dopisnik naprosil enega vodilnih nizozemskih poslovnih ljudi v Džakarti, naj mu pove, kaj misli o najnovejših dogodkih v Džakarti, je ta odgovoril: »To je zdaj konec. Nobena nizozemska družba ne bo mogla opravljati svojega dela, če ga ne bo prenesla na britanske banke.«

Singapur, 4. dec. (Reuter). Sest ladij nizozemske pomorske družbe »KPM« je danes prejelo navdilo družbe, da ne odplujejo iz Singapura proti Indoneziji.

Vedno večji odpor

v vrstah francoskih socialistov proti alžirski politiki njih vodstva

Pariz, 4. dec. (Tanjug). Dve skupini socialistov sta danes zahtevali spremembo strankine politike in prestop socialistov v

opozicijo, tako da bi bila vlada radikala Felixa Gaillarda prisiljena začeti pogajanja z Alžirci. Bivša ministra Gaston Defferre in Edouard Depreux poudarjata v resolucijah, ki sta jih pripravila za bližnji sestanek nacionalnega sveta stranke, da socialisti v vladi niso uveljavili sklepov socialističnih kongresov, da je namreč treba v Severni Afriki čimprej skleniti mir.

Vpliv »uporniških skupin« med socialisti se je povečal zlasti v zadnjih tednih. Člani stranke ostro nasprotujejo sklepu vodstva, da bo sodelovalo v koalicijski Gaillardovi vladi tudi skupno z desničarskimi strankami. Medtem ko sta imeli obe manjšinski skupini na kongresu v Toulouse v začetku poletja samo 25% mandatov, so dobili »uporniki« na zadnjem sestanku izvršnega odbora pred tremi tedni že skoraj 45% glasov za svoje resolucije.

Generalni sekretar Guy Mollet bo na sestanku Nacionalnega sveta stranke nastopil proti predlogom manjšinskih skupin. Vodstvo stranke bo razpravljalo tudi o kaznovanju obeh socialističnih poslancev, ki sta kljub drugačnim navodilom v zbornici glasovala proti investituri Gaillardove koalicijske vlade in proti izrednim pooblastilom za generalnega rezidenta v Alžiriji Lacosta.

Dvomi in pomisleki Fosterja Dullesa

nasproti Vzhodu pa tudi nasproti zaveznikom v Atlantski zvezi

Washington, 4. dec. (USIS). — Zunanji minister Dulles je imel razgovor z dopisnikom london-

John Foster Dulles

skega radia. Ta ga je vprašal, ali bi bilo koristno, da bi Zahod dal pobudo za razgovore s sovjetskimi državniki o perečih mednarodnih vprašanjih. Dulles je o tem podvomil. »Nikakor ne izključujem konference, toda koristi takšnih konferenc so zelo omejene, če se ni moč zanešati na obljube druge strani. Zato moramo biti zelo previdni. Problemi pa, o katerih bi bilo moč doseči sporazum, zelo omejeni.«

Dulles je negativno ocenil vse dosedanje konference predstavnikov zahodnih dežel in Sovjetske zveze. Rodile so malo uspe-

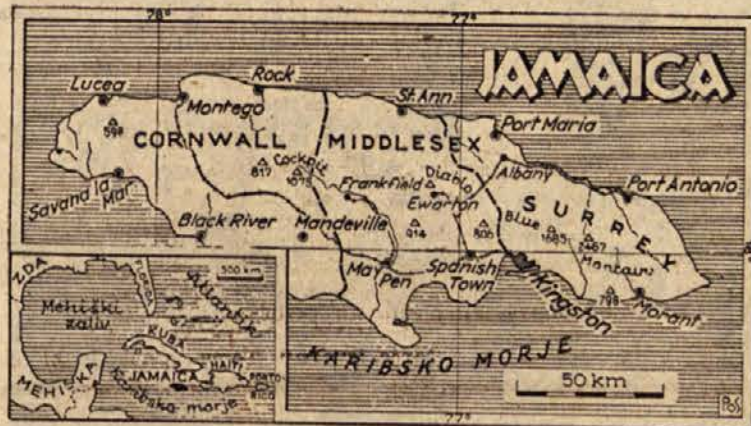
hov, je dejal, predvsem zato, ker se na drugo stran ni moč zanešati, da bo izpolnila svoje obljube. Kot primer je navedel ženevsko konferenco »velikih štirih« in njen sklep, da je treba doseči nemško združitve prek svobodnih volitev, do česar pa v praksi ni prišlo.

O državniški konferenci atlantskih dežel, ki bo sredi decembra v Parizu, je Dulles dejal, da je njeno sklicanje rezultat razgovorov, ki sta jih imela predsednik Eisenhower in britanski ministri predsednik Macmillan. Deklaracija, ki sta jo objavila, vsebuje misel o medsebojni odvisnosti zahodnih dežel, ki terjajo pogostejša posvetovanja atlantskih dežel. To pa ne pomeni, je dejal Dulles, da je treba o vsem razpravljati za mizo Atlantske zveze, saj je večših bolj, da o nekaterih stvareh ne razpravljajo v tem okviru. Menil pa je, da bi bilo lahko več medsebojnih razprav kakor doslej.

Na vprašanje, ali je zdaj možnost, da bi ustanovili mednarodno varnostni sistem, ki bi zamenjal Atlantsko ali Maniško zvezo, je Dulles odgovoril negativno.

Prometna konferenca

Moskva, 4. dec. Kakor poroča moskovski radio, se je včeraj začelo v Moskvi posvetovanje prometnih ministrov Sovjetske zveze, Albanije, Bolgarije, CSR, Madžarske, DR Nemčije, Rumunije, DR Vietnama, LR Kitajske, DR Koreje, Mongolske ljudske republike in Poljske. Jugoslovanska delegacija sodeluje na posvetovanju kot opazovalka.

Jamaica, eden izmed otokov na Karibskem morju v okviru Karibske federacije, ki je prejšnji mesec dosegla notranjo upravno avtonomijo

PO TEKMOVALNEM GESLU: DOHITETI SZ

NOVE MILIJARDE za ameriško oborožitev

Washington, 4. dec. (AFP). — Predsednik Eisenhower je imel razgovor z voditeljem Demokratične stranke Stevensonom, ki mu je prisostvoval tudi zunanji minister Dulles. Po razgovoru je bila konferenca kongresnih voditeljev, na katero je prišlo 25 republikanskih in demokratičnih prakov. Govorili so o ameriški zunanji politiki in obrambi. Na konferenci so bili tudi obrambni

in trgovinski minister, načelnik skupnega štaba oboroženih sil kakor tudi predsednik komisije za atomsko energijo. Stevenson je po sestanku izjavil, da ni mogel sprejeti Eisenhowerjevega vabila na državniško konferenco Atlantske zveze, ker se ne strinja z vsemi ameriškimi predlogi, ki jih bodo sprožili na konferenci. Svojo nalogo je izpolnil s tem, da je proučil pri-

pravljene predloge in povedal Dullesu svoje pripombe o njih.

Sestanek, na katerem so obravnavali tudi vladni zunanje-politični program, se zdi političnim krogom pomemben iz več razlogov. Predvsem gre za zahtevo, naj bi se povečali vojaški izdatki za dobre 3 milijarde dolarjev. Nadalje naj bi povečali vojaško in gospodarsko pomoč tujini za 1,1 milijarde. Za 2 milijardi naj bi se povečali izdatki za raketno orožje. Skupni vojaški izdatki naj bi se tako povečali od 38,4 na 40,4 milijarde dolarjev. Pri tem poudarjajo, da morajo ZDA dohiteti Sovjetsko zvezo. Ti izdatki so v zadnjih petih letih dosegli skupno 211 milijard ali 42 milijard dolarjev na leto. Samo stroški za poskusno izstrelitev rakete na srednjo daljavo znašajo od 2 do 10 milijonov dolarjev.

Vlada namerava doseči tesnejše sodelovanje z deželami Atlantske zveze tudi na področju izmenjave jedrskih informacij. Oboroženim silam Atlantske zveze bodo dali na razpolago »posebno orožje za ameriško obrambo«. Vlada pa sodi, da bi morala biti skladišča atomskega orožja v atlantskih deželah izključno pod ameriškim nadzorom.

Burgiba o ciljih Severnih Afričanov

Bonn, 4. dec. (AFP). — Tuniški predsednik Burgiba je sodelavcu zahodnonemške televizije izjavil, da težijo severnoafriške dežele za tem, da bi se združile, in da je za dosego tega cilja potrebno, da postane Alžirija neodvisna.

Odložena izstrelitev ameriškega satelita

Washington, 4. dec. (Reuter) Izstrelitev prvega ameriškega satelita, napovedana za danes ob 21. uri, je bila v teku noči večkrat odložena. Po zadnjih poročilih rakete ne bodo izstrelili pred 2. uro po našem času.

PRVI KORAKI diplomacije nove Jugoslavije

Pri Churchill in Eisenhowerju

Nekaj dni pozneje je Velebit odpotoval v London.

V britansko prestolnico je prispela vojaška misija NOV 1. maja. Čeprav je bila uradno vojaška, je bilo jasno, da je imela izredno važen politični pomen. To je potrjevalo tudi njeno delo: dosti več sestankov je imela s politiki kot z vojaškimi strokovnjaki. Posebno važen je bil v tem političnem oziru sestanek voditelja misije Velebita z ministrskim predsednikom Churchillom. Takole pravi Velebit o tem srečanju:

— Na sestanku ni bilo govora o kakih važnejših vprašanjih. Toda samo dejstvo, da je ministrski predsednik ene glavnih zaveznikih držav sprejel predstavnika doslej nepriznanega narodnega gibanja dežele, ki jo je v tej zavezniki državi »zastopal« predstavništvo emigrantske vlade, daje temu srečanju velik pomen. To je bil zelo pomemben dogodek na poti do popolnega razrešitve našega gibanja.

— V tem smislu je bil prav tako zanimiv tudi vpljudnostni obisk voditelja misije pri generalu Eisenhowerju, vrhovnem komandantu zaveznikih sil v Evropi, ki je imel v tem času svoj štab v Londonu. ...

Ze prvi dan bivanja v Londonu je imela misija sestanek z novinarji, ki je našel močan odziv v tujini.

— Prvi dan po prihodu v London — se spominja Velebit — smo izkoristili za to, da smo organizirali ta veliki sestanek. Razen

novinarjev iz Francije, Amerike, Nizozemske, Norveške in drugih dežel je prisostvoval tudi dopisnik TASS. Konferenca je bila v hotelu »Savoy«, kjer smo stanovali. Pripravil sem besedilo izjave, ki je bilo razmnoženo na šapirografu in razdeljeno novinarjem. Sestanek z novinarji je bil dolgotrajen, odziv pa je bil zelo velik.

— Pozneje so nekateri laburistični kakor tudi konzervativni poslanci, ki so bili pristajači ideje, da je treba pomagati naši borbi, organizirali konferenco, ki so se je udeležili številni člani Spodnjega doma. Tudi tu sem lahko govoril o našem gibanju.

Uspehi narodnoosvobodilnega gibanja v deželi in to uveljavljanje v tujini niso mogli ostati brez posledice za emigrantsko vlado. Ze tako razjedena od notranjih trenj ni imela več moči, da bi se obdržala, in je odstopila. Zavezniki so prišli naposled do zaključka, da morajo biti v novi emigrantski vladi ljudje, ki so manj kompromitirani pred jugoslovanskimi narodi. Vlado je sestavil Subašić. Kmalu je bil sklenjen »viški sporazum«, na podlagi katerega je emigrantska vlada prevzela obveznost, da bo začasno zastopala narodnoosvobodilno gibanje v tujini.

Sestanek Tita s Churchillom

Posebno poglavje v priznanju nove Jugoslavije je pomenilo srečanje med Titom in Churchillom. Dne 12. avgusta 1944 se je začela dvodnevna »neapeljska konferenca«. Za mizo v vili »Rivault«, kjer je nekdanj stanovala kraljica Viktorija, sta privkrat

(Nadaljevanje in konec)

S prihodom sovjetske vojaške misije so bile pri Vrhovnem štabu zastopane tri največje zavezniki države. Narodnoosvobodilna vojska je bila priznana kot važna zaveznika vojaška organizacija, ki je treba z njo računati, s katero je treba neogibno sodelovati. Toda popolna enakopravnost nam še ni bila priznana, in da bi to dosegli, bi moralo priti do osebnih sestankov tovariša Tita s Churchillom in Stalinom.

V Alžiru

Sklepi II. zasedanja AVNOJ so dali narodnoosvobodilnemu gibanju nove spodbude in moči. Boji so se razširili po vsej Jugoslaviji. Svobodno ozemlje je postajalo čedalje večje. Z ustanovitvijo Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije, izvršnega organa AVNOJ, so bile še bolj utrjene politične pozicije gibanja v deželi.

Ti pomembni vojaško-politični uspehi so bili osnova za začetek nove akcije na mednarodnem torišču. Tovariš Tito, ki je sodel, da so razmere dozorele, si je prizadeval, da bi odšla v eno izmed zaveznikih prestolnic prva misija, ki bi navezala stike z zavezniki vlado. London je privolil.

Dne 20. aprila 1944 je general Vladimir Velebit, ki je vodil misijo, krenil v London. Med potjo se je za nekaj dni ustavil v Barju, nato pa v Alžiru. Ondi so naši delegati, ki jih je sprejel brigadir Maclean, navezali stike s štabom generala Wilsona.

V Alžiru so se zbrali ujetniki bivše italijanske vojske slovenske narodnosti. Treba jih je bilo spraviti iz taborišča, organizirati in poslati v Jugoslavijo. V ta namen je bila ustanovljena manjša misija.

Tovariš Vladimir Velebit in ostali člani misije so se pogosto sestajali z zavezniki in častniki in generali, ki so se zanimali za naše gibanje in politične razmere v Jugoslaviji.

ZANIMIVA NOVOST V NAŠEM GRADBENIŠTVU

Zakaj drago, če gre ceneje

Majhen strojček je povzročil »revolucijo« med zidarji — Pet delavcev izdelava na njem 500 do 1200 cementnih blokov v eni izmeni — V Zagorju je zdaj pod streho prvi stanovanjski blok, ki so ga zgradili po novem sistemu — Kaj je novega in boljšega pri tej hiši?

Ob glavni cesti sredi Zagorja so pravkar natakili streho modernih stanovanjskih hiš. Po zunanjem videzu se bistveno razlikuje od vseh, ki jih srečujemo po naših gradbiščih. Vanjo namreč niso vgradili niti kosa opeke; vsa je sezidana iz cementnih blokov. Okrog njene sosedbe, ki jo zdaj zidajo, se kopičijo skladišnice novih »zidakov«.

Marsikdo bi mislil, da potrebujejo za njihovo izdelavo celo tovarno, če ne bi pogledal pod ostreje zasline lope. Tam stoji čisto majhen stroj, ki opravi vse to ogromno delo. Njegov stroj je preprost. Pripeljali so ga iz Italije, kjer se je že odlično obnesel. Strehe mu pet delavcev, ki pripravljajo cementno zmes in jo sipljejo v šablone; vse ostalo, oblikovanje in stisnjenje blokov, opravi sam.

SEDEM VRST BLOKOV RAZLIČNIH VELIKOSTI

Na novem stroju lahko izdelajo sedem vrst blokov različnih velikosti. Nasprotno od opeke, ki potrebuje daljši čas za sušenje, lahko cementne bloke uporabijo za zidavo po nekaj dneh. Sušijo jih kar na prostem. Za prostorninski meter zidu morajo izdelati povprečno 50 blokov, medtem ko porabijo po normativih na drugih gradbiščih 380 kosov opeke za isto prostornino. Zlasti velik je prihranek pri malti, saj je porabil samo 100 litrov, opečni zid pa je zahteval 330. Zaradi večjega obsega blokov znatno hitreje gradijo. Vse prednosti, ki jih daje

novi sistem gradnje, s tem še niso izčrpane.

Ing. Velislav Kariš, ki vodi gradbeni dela v režiji rudnika Zagorje, zagovarja pomen novega sistema gradnje takole:

»Dosej se pri nas v gradbeništvu uporabljali bloke, oziroma cementni sploh, bolj kot nadomestno gradivo za opeko. Mi smo šli dalje in ustvarili svoj sistem gradnje, ki se kaže v tem, da smo v celoti odpravili opeko in vzel za osnovo cement. Več razlogov nas je navedlo k tej odločitvi. Zaradi velikega povpraševanja po opeki so naše opekarnice preobremenjene in ne zmogajo vseh naročil. Neenakomerno dobavljanje opeke zelo ovira in podražuje gradnjo. Razen tega je pri nas opeka zaradi prevoza dražja. Odločilna pa je bila zahteva, da gradimo hitreje in ceneje.«

»In so kakšni uspehi? V čem je bistvena prednost vašega sistema?« smo postavili vprašanje v imenu naših bralcev.

VELIK PRIHRANEK

»Prednost je že samo v tem, da so cementni bloki cenejši od opeke, da jih lahko izdelamo takoj na gradbišču in nismo od-

»Vibrablock«, novi stroj za izdelavo votlakov iz odpadnega gradiva, zlasti žilindrov in celo žaganja

visni od dobav opeke. Pri izdelavi blokov lahko poljubno povečamo ali zmanjšamo odstotek cementa in gromača. Pri nosilnih stebrih in zidovih je večji, kjer pa nosilnost sploh ni vprašanje, mešamo cement tudi s ceneno žilindro ali celo z žaganjem. Prednost so v tem, da z bloki hitreje zidamo, nadalje v tem, da bo napeljava elektrike in vodovoda zelo preprosta. Mi namreč sproti puščamo primerne odprtine med bloki, tako da naknadno sploh ni treba električarjem in instalaterjem dolbsti zidu za napeljavo. Velik prihranek ustvarimo tudi zaradi tega, ker naša stavba ne potrebuje niti zunanjega niti notranjega ometa. Pleskarji imajo kljub temu možnosti, da uveljavijo vse barve, ki so sodobnemu stanovanju primerne. Naše delavnice so po načrtih pripravile notranjo opremo, ki jo bomo zdaj samo vmontirali.

SILA PREPOST NAČIN GRADNJE

Podatki, ki smo jih dobili v Zagorju, so sila zanimivi. Primerjave med kakovostjo, zlasti pa med stroški, izključno govore za tak način gradnje. Nova stanovanjska stavba, ki bo imela 38 stanovanj, bo stala okrog 60 milijonov dinarjev. To pomeni, da bo stalo eno stanovanje povprečno 1 milijon 700 tisoč dinarjev. Stanovanja so sodobna, svetla in zračna. Če pomislimo, da nas stane pri podobnih stanovanjskih blokih ponekod posamično stanovanje več milijonov dinarjev, potem nam o vseh prednostih novega načina ni treba dolgo razmišljati. Ponovimo pa lahko, da je način te gradnje sila preprost. Vse temelji izključno na majhnem stroju za izdelovanje cementnih blokov. Povrh bi lahko domača industrija brez večjih težav izdelala podoben stroj in nam ga sploh ne bi bilo treba uvažati. V Zagorju so isti dan, ko smo se mudili pri njih, dobili še drugi stroj, da bi jim šlo izdelovanje blokov hitreje od rok.

Ing. Kariš je izrazil prepričanje, da ima tak način gradnje vse možnosti, da se uveljavi povsod. Zlasti dobrodošel bo južnim področjem Slovenije, kjer primanjkuje gline in opekarn, imajo pa dovolj ostalega gradbenega materiala. Ne bi bilo napak, ko bi se investitorji, ki že dalj časa težijo k cenejši in hitrejši stanovanjski izgradnji, od bliže ogledali zagorskega prvca in prenesli izkušnje na svoja gradbišča.

-dV

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Obdavčenje osebnih dohodkov

Obdavčenje osebnih dohodkov v našem gospodarskem sistemu ni novost. Novost tega instrumenta je pravzaprav v tem, da ga v prihodnjem letu uvajamo kot osnovni regulator v odnosih med osebno in splošno potrošnjo. Prav v teh dneh bo izdelan osnutek zakona o tej snovi, ki bo ena izmed osnov novoga gospodarskega sistema.

Znano je, da se je pri nas osebna potrošnja alimenterala v največji meri prek plač in drugih prejemkov, zvezanih z delovnim odnosom, splošna potrošnja pa prek proračunov. Po načinu financiranja splošna in osebna potrošnja nista formalno imeli ničesar skupnega. Z družbenim planom so se na eni strani razdelila sredstva, ki so bila namenjena za osebno potrošnjo, na drugi strani pa sredstva, ki so bila namenjena za splošno proračunsko potrošnjo. V nadaljnjem izvajanju se ti dve postavki nista formalno nikjer več srečevali. Toda le formalno, medtem ko sta bili dejansko najtesneje povezani. Obe sta namreč namenjeni potrošnji. In ker je cilj vsake potrošnje v končni obliki le človek s svojimi potrebami, sta se tudi združevali tako osebna kot splošna potrošnja. In ker je zadovoljevanje določenih človekovih potreb odvisno od sredstev, ki jih človek ima na razpolago za zadovoljevanje teh potreb, je normalno in samo po sebi umevno, da je te potrebe moč zadovoljiti le v toliko, v kolikor smo ustvarili potrebna sredstva, s katerimi te potrebe zadovoljujemo.

KRONIČNE TEŽAVE NAŠE PROIZVODNJE

Za naš dosedanj sistem potrošnje je značilno v prvi vrsti, da je bila neposredna funkcionalna vez med gospodarskim uspehom in potrošnjo pretrgana. Proizvodnja s svojimi problemi je bila stvar zase, prav tako pa je tudi potrošnja stvar zase. To je imelo negativne posledice tako za proizvodnjo kot za potrošnjo. Ker vsiljena sredstva za potrošnjo posameznika oziroma za posamezno gospodarsko organizacijo ni bila neposredno odvisna od njenega gospodarskega uspeha, je bil gospodarski uspeh stvar, za katero so bili podjetje in v njem zaposleni delavci le bolj posredno zainteresirani. Od tod izvirajo vse velike težave v sistemu nagrajevanja, relativno nizki proizvodni deli, v celoti nizki rentabilnosti poslovanja itd. Te kronične težave naše proizvodnje so imele in še imajo svoje korenine v veliki meri prav v dejstvu, da je neposredna funkcionalna povezava med proizvodnjo in potrošnjo pretrgana.

Tudi splošna potrošnja je potrošnja in odvisna od sredstev, ki so za njo ustvarjena. Če te vrste potrošnje oz. plač potrošnje in potrošnja, s tem še ni rečeno, da je ta potrošnja splošna v takem smislu, da je neodvisna od gospodarskega rezultata posameznih gospodarskih faktorjev. Splošna potrošnja je splošna le glede na način uporabe. Ne da se opredeli neposredno na posameznega uporabnika, da se pa opredeli na določeno družbeno skupnost. In za to določeno družbeno skupnost imajo pomen vse sredstva, ki jih je ta skupnost ustvarila za zadovoljevanje potreb svojih članov.

KDO NAJ DOLOČI LESTVICO OBDAVEVANJA PLAČ?

Vprašanje, kako se ta sredstva uporabljajo, ali preko osebne potrošnje ali preko potrošnje, je več ali manj tehnično vprašanje. Vazno je, da so ta sredstva last tistih, ki so jih ustvarili. Ti sami bodo napovedali tudi odločilo o načinu uporabe teh sredstev. Sami bodo odločili, kolikšen del ustvarjenih sredstev bo šel neposredno za plače, kolikšen del pa bo šel od plač, ki so namenjene za osebno potrošnjo, na splošno potrošnjo, ki je spet namenjena istim ljudem. Splošna potrošnja postaja neposreden sestavni del individualne potrošnje. Zato v bistvu nima nihče pravice odločati o uporabi teh sredstev mimo tistih, ki so ta sredstva ustvarili in ki so jim namenjena. Tu je tudi jedro komunalne skupnosti ne samo kot asociacije neposrednih proizvajalcev, ampak tudi kot potrošnikov.

Če tako gledamo na to vprašanje, potem je jaseh odgovor tudi na vprašanje, ali naj določi lestvico obdavčevanja plač zveza ali republika ali pa sama občina. Obdavčevanje plač je v bistvu odločitev o razdelitvi med osebno potrošnjo in splošno potrošnjo. Najprej in v prvi vrsti bo o tem odločala komuna. Toda ne edina. Tudi komuna sama je sestavni del širše družbene skupnosti, preko katere njeni člani zadovoljujejo del svojih neposrednih potreb. Iz tega izhaja, da bo imela tudi širša družbena skupnost pravico postaviti svoje zahteve pri odločanju o razdelitvi med splošno in osebno potrošnjo. Toda v osnovi bo le komuna tista, ki bo rekla prvo in zadnje besedo.

Naše sedanje razmere tako urede, oziroma posledno izvedbo tega načela, še ne dopuščajo. Še vedno se predvsem zveza in republika obdavčevanja plač kot izhodišče. Toda, ali ne bi bilo morda še sedaj možno, da bi tem ciljem zadostila vsaj republiška lestvica, brez zveze. Saj je odločitev o razdelitvi med osebno in splošno potrošnjo stvar urejanja življenjskega standarda. V tem pogledu vendar obstajajo tako velike razlike med posameznimi republikami, da bi bilo le težko rešiti celoten problem z enotno zvezno davčno lestvico.

preglavice kot sami bolniki. Zdravniki so si na vso moč prizadevali, da bi otrok ostal zdrav, dokler si ne bi toliko opomogel, da bi lahko zapustil bolnišnico. In posrečilo se jim je, da so ga obvarovali pred gobavostjo.

Toda ko naj bi otrok zapustil bolnišnico, kjer se je rodil, ga ni hotel nihče sprejeti. Še naprej je ostal pri materi, po letu dni pa je prišel ponj oče in ga odpeljal domov. Otroku je zdaj povsem zdrav, tako kot tudi njegov oče in bratje.

BREZ IMEN IN FOTOGRAFIJ
Ta in še več drugih primerov pričajo, da gobavost ni tako nalezljiva, kakor mislijo ljudje pri nas. V oddelku za gobavce je bil n. pr. neki bolničar, ki je bil več kot 20 let stalno v stikih z bolniki in vendar se boleznijo ni nalezil. Isto velja za profesorja Flegerja.

Na koncu naj se opravičimo bralcem, ker nismo omenili imena nobenega bolnika in nobene vasi ali kraja, od koder so doma. Pa tudi, ker nismo objavili nobene slike. Zakaj, to naj pojasnimo s primerom. Lansko leto je iz neke italijanske bolnišnice za gobavce odšel povsem zdrav neki mlad zakonski par, bila sta inženir in zdravnica. Tudi časopisi so pisali o njima. Toda čeprav sta bila zdrava, nista mogla nikjer najti zaposlitve in tudi nista mogla dobiti dovoljenja, da bi se naselila v kakem mestu. Vsi so se ju izogibali. Tudi potem, ko sta odpravila, da bila osamljena, izključena iz človeške družbe. Strah pred gobavostjo je še vedno zelo velik!

D. N.

Zidanje z novimi votlaki je ceneno in preprosto

Preskrba z južnim sadjem

V nekaj dneh bomo uvozili pomaranče — Stale bodo okrog 200 do 220 dinarjev kilogram

Kakor so nam povedali v Direkciji za prehrano, bomo v kratkem dobili na trg prve količine južnega sadja: limon in pomaranč. Iz Grčije bo prispelo 2000 ton pomaranč, 1000 ton limon in 500 ton mandarin, iz Izraela pa bomo dobili skupno 7000 ton južnega sadja, od tega 4500 ton pomaranč »Jafaa«. To sadje bo dobavljeno v decembru in januarju, pri čemer niso vštete dobave na podlagi pogodb, ki smo jih sklenili z drugimi sredozemskimi deželami.

To so prve pošiljke uvoženega južnega sadja. Pomaranče, ki jih zdaj prodajajo v naših trgovinah, so domače, iz črnogorskega Primorja. Računajo, da uvožene pomaranče ne bodo stale več kot približno 200 do 220 dinarjev kilogram, kar bo odvisno od kvalitete. V Direkciji za prehrano so nam povedali, da računajo tako na podlagi ponudb uvoznikov južnega sadja.

Pomaranče iz Izraela bodo

prispele v decembru in januarju. Dne 7. decembra bodo na ladjo »Solim« naložili 650 ton pomaranč. Ladja bo prispela na Reko 15. decembra. Druga pošiljka bo prispela z ladjo »Kupa« na Reko 18. decembra, in sicer 400 ton pomaranč, ki jih bodo naložili na ladjo 10. decembra. Računajo, da bo do 20. decembra prispelo še okrog 350 ton pomaranč, ki jih bodo takoj razposlali v največje potrošniške centre.

Prav tako se zdaj dogovarjajo o nakupu drugih vrst južnega sadja: banan, dateljev, suhega grozdja, kokosovega oreha in ananasa.

N. Dj.

Pred približno 100 leti bi začel novinar takšno reportažo prav zanesljivo s temile besedami: »Bil sem na otoku gobavcev...« ali: »Dante ni videl ničesar...« Danes pa ni nikjer več otokov za gobavce, čeprav naletimo na gobavost skoraj povsod na svetu.

Edina bolnišnica za gobavce v naši državi je v Sarajevu. V posebnem oddelku se zdravi kakih 10 bolnikov, ki imajo ne le upanje, da bodo ozdraveli, marveč zavržno vero, da se bodo zdravi vrnili na svoje domove.

Pred kratkim so iz sarajevske bolnišnice za gobavce odpustili dva bolnika, ki sta povsem okrevala. Prav kmalu bodo odpustili še tri. Pa tudi ostali bodo odšli iz bolnišnice zdravi. V zadnjih šestih letih so v bolnišnici ozdravili devet bolnikov.

Vendar sem se počutil neugodno, ko me je zdravnik, preden sva stopila skozi vrata oddelka za gobavce, opozoril:

»Upoštevajte, da so gobavci razdražljivi bolniki. Morate se zvesti v njihov položaj. Predvsem pa se ničesar ne dotikajte — ne vrat, ne kljuke na vratih, ne dotaknite se nobene stvari, kajti gobavost se prenaša z dotikom!«

V ODDELKU ZA GOBAVCE

Nizko pritlično poslopje, v katerem se zdravi gobavci, ni ograjeno z bodečo žico in tudi ne z zidom. Vrata niso zaklenjena, tako da bolniki nimajo vtisa, da so tu zaprti. Vse je tako kot v ostalih oddelkih bolnišnice.

S PODROČJA NAŠEGA ZDRAVSTVA

Na obisku pri gobavcih

Srečanje s prvim gobavcem je bilo presenetljivo. To je bil mladenič s povsem čisto poltjo, vesel in razpoložen za šale, na videz čisto zdrav. Pojasnilo so mi: »V kratkem bo odšel domov.«

Videl sem tudi nekega bolnika, ki so ga šele nedavno sprejeli. Počrnel obraz in izrazil lise na koži so jasno pričale o njegovi boleznijo. Takšni ali še slabši (s hudimi ranami) so bili videti nekdanji tisti bolniki, ki so že odšli iz bolnišnice zdravi, in tudi ta mladenič, ki čaka, da ga bodo v kratkem pustili domov.

TRI VRSTE GOBAVOSTI

Ne vemo natanko, kdaj so k nam prvičkrat zanesli gobavost in kdaj je največ kosila med ljudmi. Je pa gotovo, da to ni tista bolezen iz križarskih vojn, ki so jo prinesli križarji iz Azije in jo razširili po zahodni Evropi. Menijo, da so gobavost zanesli k nam turški vojaki iz Male Azije.

V sarajevskem oddelku za gobavce zdravijo tri vrste gobavosti. Prva je tako imenovana grčava gobavost, ki je najbolj nalezljiva. Druga je tako imenovana živčna gobavost, ki povzroča odmiranje tkiva ter hude poškodbe na telesu. Tretja pa je tuberkulozna gobavost, ki ni nalezljiva in ti bolniki niso nevarni za okolico, zato se lahko zdravijo tudi doma.

Odkar so v Sarajevu leta 1897 odprli oddelke za gobavce, so zabeležili vrsto zanimivih primerov. Ne samo tedaj, ko gobavosti še niso zdravili ter je bil zato ta oddelke nekakšen »otok gobavcev«, marveč tudi v najnovejšem času.

Tako je znan primer bolniške sestre Gamze, ki je ostala na tem oddelku prostovoljno do konca svojega življenja, da bi pomagala gobavcem, ter se je tu nalezila gobavosti in umrla. Ali pa primer mladega Sarajevčana, ki se ni mogel sprijazniti s svojo usodo ter je večkrat pobegnil, dokler ga niso na nekem begu ubili.

Znan je tudi primer nekega oficirja, ki je pred več kot dvajset leti služil nekje na meji Sandžaka in Srbije in se je tu nalezil gobavosti. Na nekem slavu se je boril z nekim človekom, ki so ga imenovali Gobavca. Sele čez 20 let je bivši oficir opazil prve znake boleznijo. Danes je že med svojimi, popolnoma zdrav.

Najbolj zanimiv pa je primer, ki se je zgodil nedavno. Nekega dne so pripeljali na oddelke nosečo žensko.

Prvi otrok, rojen v sarajevskem oddelku za gobavce, je bil normalen in zdrav. Vse reakcije so dale negativen rezultat.

Toda ta otrok je povzročal profesorju dr. Fleggerju in drugim zdravnikom več

NAŠA SREČANJA Z NOVOIZVOLJENIMI PREDSEDNIKI SVETOV LJUBLJANSKEGA OKRAJA

Kaj kaže finančni barometer

Državni podsekretar za finance LRS in novoizvoljeni predsednik okrajnega sveta za družbeni plan in finance Janko Dekleva o perspektivah okrajnega in občinskih proračunov

Kaj kaže finančni barometer OLO Ljubljana in občin ljubljanskega okraja za prihodnje? Se bo dvigal, padal ali miroval? Te mišli so oblikovale vprašanje, ki smo ga zastavili državnemu podsekretarju za finance LRS in novoizvoljenemu predsedniku okrajnega sveta za družbeni plan in finance Janku Deklevi:

- Kaj lahko poveste našim bralcem o perspektivah okrajnega in občinskih proračunov za prihodnja leta?

Načela, kakšni naj bodo proračuni v bodoče, nam je postavila resolucija Zveznega izvršnega sveta o perspektivnem razvoju splošne potrošnje. Seveda je resolucija rezultat razvojnih potreb, ki so bile postavljene ob sprejemanju proračunov za letošnje leto. Takrat smo ugotovili, da so proračunska nesorazmerja v mestih in industrijskih krajih posledica pomanjkljivosti pri delitvi sredstev. V tej zvezi je postavila resolucija načelo, naj bo merilo za delitev sredstev ekonomska moč določenega območja izražena skozi potrošni fond.

Od te ugotovitve dalje so se ukvarjale naše občine, predvsem pa okraj s tem vprašanjem povsem aktivno in na Konferencah

MLADINA BO IZVOLILA NOVA VODSTVA

V soboto, 7., in nedeljo, 8. decembra bodo na občinskih ljubljanskega okraja občinske konference LMS. Na občinskih konferencah bo mladina analizirala dosedanje delo, izvolila nova vodstva in delegate za okrajno konferenco LMS, ki bo še ta mesec v Ljubljani. V soboto bo konferenca v Mostah, v nedeljo pa za Bežigradom, na Viču, v Šiški, Polju in Črnučah.

Užaljeni prijatelj...

Lovski terier Džipi je zagledal črnega muca pri skodelici mleka. Z mucem sta prijatelja že od malega, zato mu je Džipi pošepetal: »Tudi jaz bi mleka...«

Muc je sicer tudi prijatelj Džipija, vendar mu ne ugaja skupen zajtrk, ker Džipi preveč loče. »Kar jej,« je užaljeno zmrjavkal, »mene to nič ne briga...« In se je obrnil stran.

Druge spremembe in dopolnitve »Zbirke predpisov o davkih«

s pojasnili Mihaila V. Ščekića

IZDAJA V LATINICI CENA 600 DINARJEV

Druge spremembe in dopolnitve »Zbirke predpisov o davkih« so tiskane na samostojnih listih kakor osnovna izdaja in dopolnitve in vsebujejo: prečiščena besedila Uredbe o davku na promet z navodilom za njeno uporabljanje; Tarife davka na promet; Osnovnega zakona o občinskih dokladah in krajevnem samoprispevku; Uredbe o prisilnem izterjevanju davkov in drugih proračunskih dohodkov, mimo tega pa tudi Odlok o stopnjah davka na dohodek za leto 1957; Pravilnik o povrnitvi in preknjiževanju napačno ali več plačanih dohodkov proračuna in skladov; ustrezne uredbe zveznega družbenega plana za 1957 in druge predpise s tega področja.

V ZAČETKU LETA 1958 BODO IZŠLE IZ TISKA KAKOR VSAKO LETO NAŠE NOVE STALNE IZDAJE PO NAJNOVEJSIH PREDPISIH ZA 1958:

- »Zbirka predpisov o davkih«
- »Zbirka vseh predpisov o taksah«
- »Zbirka predpisov o občinskih dajatvah«

Prosimo vse zainteresirane, da nam pravočasno pošljejo svoja naročila.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA« — BEOGRAD

Poštni predal 479 — Tekoči račun 1031-T-582

3798

hodkih bo proračun povezan z gospodarstvom le po proračunskem prispevku iz osebnih dohodkov, ki so razumljivo rednejši in avtomatični.

Po dosedanjem razvoju se proračun, tako kaže, v sedanjih fazah izdatkih dokončno ločuje od gospodarstva in se s tem vrača v svojo klasično obliko. Edina vez z gospodarstvom ostane pri izdatkih se rezervni sklad, s katerim pa naj bi odslej posamezni občinski ljudski odbori razpolagali brez kakih predhodnih soglasij.

Premalo zdrave pitne vode

Odlok o obvezni priključitvi vseh vrst zgradb na komunalno omrežje bodo sedaj temeljiteje izvajali

Ljubljana, 4. dec. — Na današnji seji Sveta za komunalne zadeve OLO — Ljubljana, ki je bila na Magistratu, je najprej poročal predsednik Sveta inž. Marjan Prezelj o dosedanjem delu Sveta in o njegovih prihodnjih nalogah, nato pa so pregledali izvrševanje sklepov z zadnje seje.

Ena najvažnejših nalog sveta je sedaj preskrba okraja s pitno vodo in odprava odplakov. Stanje nekaterih vodovodov je precej kritično, zlasti onih, ki so bili zgrajeni že pred desetletji in so nujno potrebni rekonstrukcije. V nekaterih vodovodih tako primanjkuje vode, da morajo zbiralnike prek noči zapirati, da dobi ljudje zjutraj vodo, tako na primer v Čerknici. Člani sveta so menili, da je treba najprej rekonstruirati starejše večje vodovode, ne pa izsiljevati gradnje novih. Če bi namreč te že obstoječe vodovode zanemarili, lahko pride do katastrofalnih posledic.

Letos poleti je pričela proučevati oskrbo okraja s pitno vodo posebna komisija, ki je delala v okviru in po smernicah Okrajnega sveta za komunalno. Zbrala je podatke o vodovodih in jih dala na razpolago Upravi za vodno gospodarstvo LRS, ki je izdelala na tem področju poseben elaborat. Dalje je komisija izdelala popisni list odplak in ga dostavila vsem industrijskim podjetjem v okraju, ki odvajajo odpadne vode v naše reke, da ga izpolnijo. Komisija je te popisne liste prejela šele dokaj pozno, razen tega pa je ugotovila, da so večinoma pomanjkljivi in bo potrebno podatke preveriti na terenu.

Ista komisija je še proučila oskrbo potrošnikov s pitno vodo iz vodnjakov in kapnic ter pri tem ugotovila, da bo potrebno izdelati pregled vodnjakov in kapnic v ljubljanskem okraju. Te naprave bo treba proučiti tako glede njihove konstrukcije kakor tudi glede kakovosti vode v njih. Potrebno bo tudi ugotoviti, kje so področja dobre talne vode.

Nadalje so na današnji seji Sveta za komunalno razpravljali o odloku o obvezni priključitvi vseh zgradb na vodovodno, kanalizacijsko, električno in plinsko omrežje, ki ga je izdal Okrajni ljudski odbor na svoji 17. seji aprila letos. Ta odlok pravi, da so lastniki in upravni organi vseh že obstoječih zgradb, ki ležijo ob zgrajenem vodovodnem, kanalizacijskem in električnem omrežju, dolžni priključiti zgradbe na to omrežje. Prav tako morajo v mestih, industrijskih krajih in v ostalih strnjenih naseljih investitorji novih zgradb, ki ležijo ob dosedanjem ali ob predvidenem vodovodnem, kanalizacijskem in električnem omrežju, vgraditi hišne napelave in jih priključiti na javno komunalno omrežje. Ta odlok do sedaj še niso v polni

mali intervju

»Kdaj boste presenetili goste s televizijskim sprejemnikom?«

V času od 7. do 15. decembra, ko bo v Ljubljani TV mednarodna razstava telekomunikacij, bo Radio-televizija Ljubljana oddajala enotedenski program, vendar, kot napovedujejo, ne bo dolgo tega, ko bodo pričeli z redno televizijsko oddajo.

Menda vsi z veseljem pričakujejo redne televizijske oddaje domače radio-televizijske postaje, žal pa so televizijski sprejemniki za naše razmere še precej dragi. Prav zato pa toliko bolj upravičeno pričakujemo od naših gostinskih podjetij, da bodo v svojih lokalih namestili TV sprejemnike, kot so jih drugod po svetu tako, da si bo oddaje lahko ogledale kar največ ljudi. Seveda pa bodo neposredno gostinska podjetja koristila tudi sebi, saj bodo s TV sprejemniki nedvomno privabila v svoje lokale znatno več gostov.

Povprašali smo nekaj upravnikov najbolj obiskanih ljubljanskih gostišč, če bodo morda v kratkem presenetili svoje goste s TV sprejemnikom.

• »O nabavi TV sprejemnika smo že razmišljali,« nam je povedala upravnica hotela »Bellevue«. »Vendar mislim, da bi naše gostence gostinske šole TV sprejemnik preveč zavajal pri delu (vendar bi tudi goste, se vam ne zdi? — Op. T. F.) Kolikor bo cena primerna, ga bomo morda nabavili in postavili v spodnji dvorani.«

• »Televizijski sprejemnik« se je začudil upravnik bifeja »Figovec« onkraj telefonske šipe. »Človek božji, kam pa ga naj postavimo? (srečna duša, da ima samo te težave), Sicer

nam nakup ne bi delal težav, vendar je naš lokal za TV preveč zavil (Sicer se pa nismo še dokončno odločili.)

• »Ne, se mi zdi, da ne,« je kar takoj zanikala upravnica kavarne »Evropa«. »Ko smo vrtali še naprej, pa nam je še zaupala: »Veste, TV sprejemnik... to ni komercialna stvar, Sicer bom povprašala še kolektiv, vendar pa je po mojem mnenju TV sprejemnik propast vsakega gostinskega lokala.« (Kaj pa takrat, ko jih bodo imeli drugi?)

• »Mi smo za vsak napredek. Seveda ga bomo nabavili,« nam je izjavila upravnica restavracije »Daj-Dama«. »Kar oddahnili smo se, da smo dobili nekaj lokalnih »revolucionarnega« upravnika. »Sicer se bomo o tem pomenili še na naslednjem delavskem svetu, vendar sem prepričana, da ga bomo kupili, če bo le cena zmerna.«

In kakšne so cene? Cene so sicer za naše pojme še precej visoke in jih zmoroje le redki privatniki, kajti TV sprejemnikov za sedaj serijsko še ne izdelujejo doma in smo odvisni od tujega tržišča. V Ljubljani TV sprejemnike prodaja prodajalna »Radio-Center« znamke »Philips« in sicer po 185.000 din. Kot nam je povedal poslovodja, so jih zaenkrat prodali blizu 15 v glavnem podjetjem. Hazen njih prodajajo TV sprejemnike še v trgovini »Jugotehna«, kjer velja televizor znamke »Philips« 184.000, televizor znamke »Grundig« pa 199.000 dinarjev. Za sedaj so jih prodali 40.

T. F.

Siva nevarnost

Iz megle je udaril ropot prihajajočega vlaka...

...In spet je tisti večer, kakor že nekakrat službovali milničnik-prometnik zaključil poročilo: »Do trčenja je prišlo zaradi izredno slabe vidljivosti...«

Na Tajništvo za notranje zadeve pa v zvezi s tem, da megle nikakor ne more biti edini in glavni vzrok prometnih nesreč, Tovarš Davor s prometnega odseka nam je vljudno pojasnil.

»V meglji je zaradi slabe vidljivosti promet res zelo otežčen. Nikakor pa ne moremo na številne prometne nesreče, ki se pripetijo v megljenih dneh valiti krivdo samo na megle. Voznik mora svoje vozilo prilagoditi okolišninam in če je zaradi megle vidljivost slaba, mora biti toliko bolj previden, kajti v takih okolišninah je lahko še najmanjša ne previdnost usodna.«

V minulem letu je bilo na naših cestah 853 prometnih nezgod. Prav gotovo je k temu precej pripomogla megle, nedvomno pa še več je najmanjša ne previdnost voznikov motornih vozil.

T. F.

Na trgu brez sprememb

Mraz vse bolj preganja kupce in prodajalce tudi v ljubljanskih živilskih trgov. Vzporedno s tem so seveda iz dneva v dan manjše ponudbe blaga.

NESREČA NE POČIVA. — Janez Kosce, 13-letni dijak s Prešernove 8, je padel v soli in si zlomil desno roko v komolecu. 58-letna upokojenka Marija Bris s Trubarjeve 74 je padla na cesti in si zlomila levo roko v komolecu. 24-letnega mizarja Viktorja Glavana s Tesarske 3 je zgrabila transmisija in mu hudo poškodovala desno roko v zapestju. Pavla Zakarišček, 47-letna gospodinja iz Male Silevice 1 pri Laščah je padla po stopnicah in si zlomila desno golen. 10-letni učenec Lado Poznič iz Poljan 4 pri Škofji Loki si je pri telovadbi poškodoval levo stegnenico. Ljudmila Dermelj, 58-letna upokojenka iz Vodnikovove 173 je padla na cesti in si zlomila desno nogo v kolenskem sklepu. Z motorjem pa se je ponesrečil 25-letni tržovski poslovodja Ludvik Campa iz vasi Kržati pri Sodražici in dobil pri tem pretres možganov.

Sneg v Mariboru

Maribor, 4. dec. — V Mariboru je snovi in danes ves dan pomalem naletal sneg, tako da ga je do 16. ure padlo 4 cm. Temperatura v Mariboru, Celju, Murski Soboti in Slovenjem Gradcu se giblje med -2 in -3, na Pohorju pri Ribniški koči pa je padlo več kot 20 cm snega.

Tako lokalni kot medkrajevni avtobusni promet sta imela manjše zamude, ker so ceste poledele. V bolnišnico niso sprejeli nobenih poškodovancev, ker so se Mariborčani kar hitro privadili na poledico, pač pa so bile v avtobusnem prometu tri nesreče, ki pa niso zahtevale nobenih človeških žrtev, temveč samo materialno škodo.

D. V.

REJEC, če ne odereš, je koža zavržena. — Oderi jo in oddaj »KOTEKSU«

ČISTOČA V HIŠI S STALNO UPORABO

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO.

»MLADOST«

prinaša v današnji številki:

Ali naj bi vključili večje število učencev v delo šolskega odbora; Razprava o načrtu novega statuta; Nenavaden primer Višje pedagoške šole na Cetinju; Na temo prošnje, pritožbe in predlogi — ljudje in dejanja; zunanepolitični komentar: posledica bolezni. Na konkretnih primerih: »Pristopni za humanost«; »Kateri pojav ali osebnost v zadnjih dveh letih (pri nas) smatrate za presenečenje«; Sreten Stojanović: Po premieri v Beogradskem dramskem gledališču: »Zakaj vendarle Miller«; Film: »Nova zvezda vzhaja« — reportaža o Kim Novak; Sport: »Zlata rokavica 1957« — reportaža o boksarju Nenadu Mariću; Svet znanosti: Kako si znani ameriški znanstveniki zamišljajo »Svet v sto letih«; kakor tudi svoje stalne rubrike: »Jaz državljani«, »Iz zgodovine mladinskega gibanja«, »Od Maribora do Djevdžije«, »Za okroglo mizo 'Mladosti'«, »Intimni razgovori« in druge zanimivosti: »Umrli je najmočnejši človek na svetu«; »Tajnosti druge svetovne vojne: Načrti o invaziji Švice«; Noveizirana biografija Jehudi Menuhina, roman. »S kamero po svetu« itd.

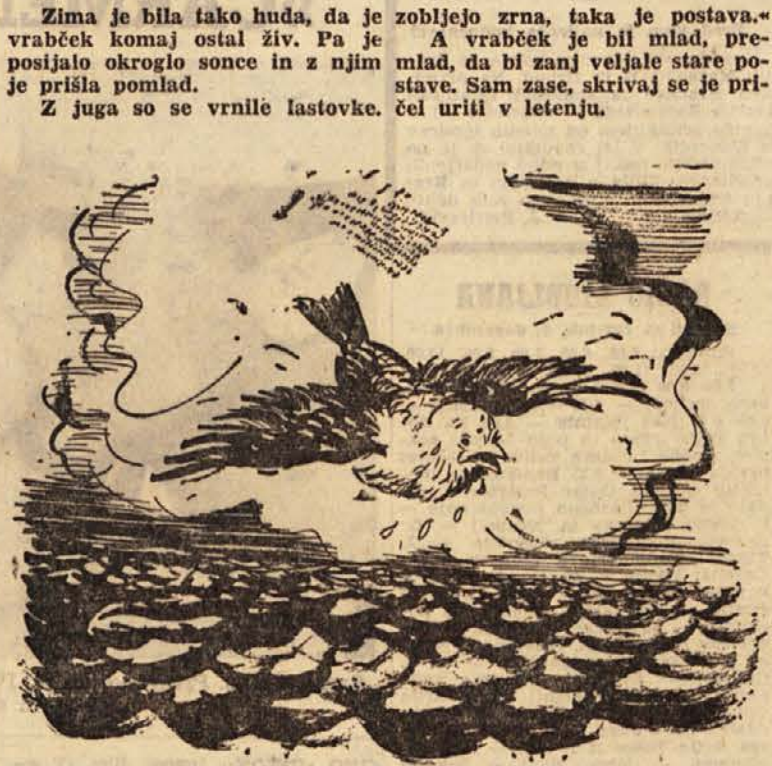
»MLADOST« lahko dobite v vseh prodajalnah časopisov.

Veliki polet

Nagrajenci!

Saša Vegri:
Pred zimo

Zopet bo padel bel, bel sneg, vse dolge dni bo padal. Pobelil bo bregove, strehe hiš, doline in gozdove. Medvedek Kosmatin bo zdaj zadremal v svoje dolgo spanje in ajdov med mu bo dišal skozi vse zimske sanje. Po gozdu, ki kot pravljica dežela ves nizek in ves bel bo od zasneženih vej, hodile bodo vitke, ljubke srne z očmi rjavimi kakor kostanji. In vrabčki, tisti majhni potepuhi, ne bodo bali se ljudi, k nam na okna bodo prišli iskati hrane in prepevali in tarnali čí, čí, čí. V toplem kotu ob veliki peči bo dedek pravljice pripovedoval, o čudne pravljice o majhnem dečku, ki čez noč je velik mož postal. In mnogo čudežnih reči se v zimi bo zgodilo, ko bo pred okni, na ulicah ves dan snežilo.

Vsakomur, kdor jih je le poslušati hotel, so pripovedovale svoje dogodivščine z dolge poti. Vrabček je zahrepenel po daljnih deželah. Oziral se je za ponesnimi pticami, ki so se spretavale visoko pod oblaki in glasno si je zaželeli z njimi. Lastovke so ga slišale in mu dejale: »Me si hrane iščemo pod nebom, vrabci skakljajo po tleh in

Zorele so česnje in vrabček je letal nad njihovimi vrhovi. Zito se je pozlatilo in vrabček je preletaval visoke strehe. Zelenela je ajda in vrabček se je dvigal do oblakov. In ajda je pordela in listi na kostanju so zarjaveli, da so jih mrzli vetrovi trgali z vej. Lastovke so se zbrale na množičen shod. Najzkušenejše med

njimi so se zavzemale za nov polet na jug. In res so poleteli. Vrabček se jim je pridružil. Lastovke so letale s soncem, ki je postalo vse manjše in hladnejše. Mudilo se je. Potovali so brez oddiha. Najboljše letalke so se menjavale na čelu. Vrabček je napenjal vse sile, da se je držal jate. Neprestano si je ponavljal: »Kar zmorejo lastovke, zmorem tudi sam, saj sem vrabček!«

Lastovke pa so se ozirale po njem in ščebetale: »Vrnil se bo, moral se bo vrniti!« Jata je preletela visoke, zasnežene gore in se spustila v prostrano, zeleno dolino. Vrabček je upal, da je konec dolge poti. A motil se je. Leteli so dalje. Se enkrat je zbral vrabček vse svoje moči. Med zadnjimi v tropu se je pahal naprej. Pod njimi je zmanjkalo kopne zemlje in začelo se je morje. Leteli so in leteli in ni bilo videti drugega kot sinjine neba in modrine morja.

Vrabček je omagal. »In vendarle sem le vrabec,« si je žalostno priznal. Ko so lastovke opazile, da vrabček ne leti več z njimi, so zažgolele: »Vrnil se je, vrnil se je!«

Vrabček pa se ni vrnil, kajti s tako dolgih poletov se vrabci ne vračajo. Zalili so ga hladni morski valovi. Sandi Sitar, dijak, Strossmayerjeva 20, Ljubljana.

V soboto, 7. decembra 1957, ob 18. uri bomo v prostorih uredništva »Ljudske pravice« podelili nagrade naslednjim nagrajencem: Anici Barbič, Vladimiru Pirnatu, Pavlu Mišmašu, Mihi Lesarju, Antonu Zupančiču in Stanku Peterlinu. Z vsakim nagrajencem vabimo tudi enega izmed najbližjih sorodnikov. Potne stroške bomo poravnali, za prenočišče je preskrbljeno!

Na svidenje!

JOSIP RIBIČIČ: **OVNA**

SREDI RAVNI SE JE VIL POTOČEK IN JO DELIL NA DVOJE. OBE POLOVICI STA BILI ENAKO VELIKI, TRAVA NA OBEH ENAKO SOČNA IN GOSTA.

TEJ RAVNI JE VLADAL STAR OVEN. KO SE MU JE BLIŽALA ZADNJA URA, JE POKLICAL SVOJA DVA SINOVA K SEBI IN JIMA DEJAL:

»UMRETI MORAM! ZAPUSTIM VAMA RAVAN. DA PA NE BO PREPIRA MED VAMA, BODI EDEN GOSPODAR TRAVNIKOV NA LEVEM, DRUGI PA GOSPODAR SVETU NA DESNEM BREGU.«

IN TAKO SE JE TUDI ZGODILO. MLADA OVNA STA ZIVELA V MIRU IN ZADOVOLJSTVU VSAK ZASE LETO IN DAN.

PA SE NEKEGA DNE ZAZDI OVNU Z DESNEGA BREGA, DA JE TRAVA NA LEVEM VSE LEPSA IN VEČJA; ONEMU Z LEVEGA BREGA PA DA SO TRAVNIKI NA DESNEM SOČNEJŠI, NJIH TRAVA GOSTEJŠA.

OMAMI JU ZAVIST IN NAPOVESTA SI BOJ. OB DOLOČENI URI SE ZNAJDETA NA BREGU, NASTAVITA ROGE IN SE NA VSO MOČ ZAZENETA DRUG PROTI DRUGEMU. SREDI POTOKA TRČITA Z GLAVAMA DRUG V DRUGEGA S TAKO SILO, DA SE ZGRUDITA MRTVA V VODO. NEPREMIČNO STA OBLEŽALA SREDI STRUGE IN LE NJUNE OČI SO SE GLEDALE V SOVRAŠTVU IN BREZMEJNEM SRDU NA NASPROTNI BREG.

Z VSEH STRANI SO PRITEKLA JAGNJETA, NJUNI OTROCI, IN SE CUDILA.

PA SO JAGNJETA ZAPAZILA, DA STA MRTVI TRUPLI KAKOR BRV. VESELO SO POSKOČILA, SE POGNALA ČEZ MRTVA SOVRAŽNIKA NA NASPROTNI BREG, SE POMEŠALA MED SABO IN SPOZNALA, DA JE TRAVA NA OBEH BREGOVIH ENAKO SLADKA, ENAKO SOČNA IN STOTERIM RODOVOM DOVOLJNA.

Nekaj zgodovine o pionirski organizaciji

Nikoli ne smemo pozabiti seboj na sestanke. Če sem šla z njim, to ni bilo sumljivo. Kadar pa so bili pri nas sestanki, sem bila pred hišo ali na balkonu, da bi obvestila očeta, če se bliža sovražnik. Ko oče ni mogel več prenašati literature v pumparicah ali

starši, ker so bili že »sumljivi«, niso mogli opraviti. Majda Ljubič pripoveduje: »Ko sem hodila še v Crnomelj v gimnazijo, sem nosila poročila profesorju Kosu. Prinesla sem knjigo in jo položila na mizo. Vedela sem, da je v hrbtu knjige poročilo. Mnogokrat me je oče vzel s

tem med nalogami mladine: »Naše organizacije morajo napraviti vse, da se pionirji, ki še niso organizirani, organizirajo in kot organizacija vključijo v tekmovalstvo na vseh področjih njihovega dela.« Po prvem kongresu se je pionirska organizacija razmahnila in utrjevala. Ime pionir velja odsej za vse otroke, ki kakor koli pomagajo partizanom ali se vključijo v narodnoosvobodilno gibanje.

V tem času se je »Rdeča roža« v Zeleniškem spremeniла v pionirski odred »Ratitovec«. Nekaj pionirjev je odšlo k partizanom, prišli pa so novi. Z mladinkami iz CK SKOJ so se sestajali v studentski grapi. Ta odred je ostal še vedno tesno povezan z bori, tako, da so pionirji odhajali na položaje, obveščali borce o premikih sovražnika, rezali telefonsko žico, pobirali orožje nemških vojakov in ga nosili partizanom itd.

V letu 1943 so se posebno razmahnila pionirske organizacije na osvobojenem ozemlju v Beli krajini, na Kočevskem in v osvobojenih predelih Stajerske (na Kozjanskem) in Primorskem. To je bil tudi čas, ko so odprli prve partizanske šole in skoraj lahko zapisem, da je partizanska šola pomenila tudi pionirski odred. Oboje je bilo neločljivo povezano.

STAB SKOFJELOŠKEGA ODREDA na položaju 5. 12. 1944. DNEVNO POVELJE Pionirski bataljon v Zeleniškem je na poziv NOV energično

vestno pristopil k zbiranju vojnovažnih predmetov in je zadnje dni oddal Skofješkemu odredu 1000 m izolirane telefonske žice.

Za pokazano vztrajnost, pridnost in požrtvovalnost izreka Stab Skofješkega odreda Pionirskemu bataljonu

POHVALO IN PRIZNANJE

in ga za pokazano požrtvovalnost in vestnost stavlja za vzgled vsem borcem naših edinic kakor tudi civilnemu prebivalstvu v dolini.

To dnevno povelje naj se prečita pred strojem Pionirskega bataljona in vseh edinic našega odreda.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Politkomisar: Volčič Tone

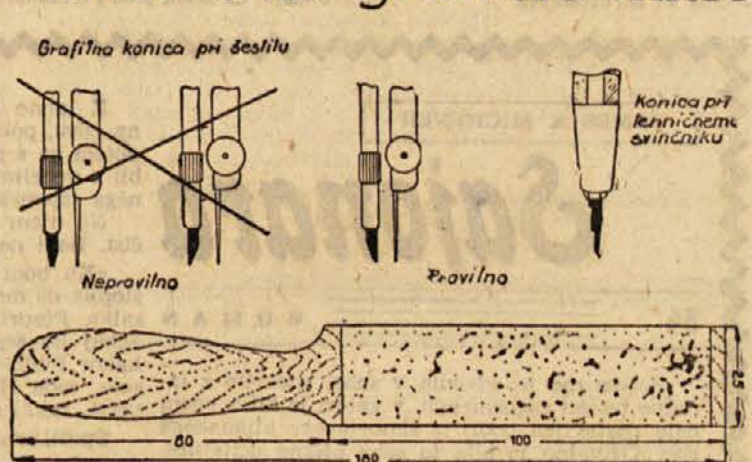
Nam. komandanta poročnik Sivec Franc

Zabavni kotiček

Križanka »Racman«

Ostrilce za grafitne mine

VODORAVNO: 1. odžagan kos lesa, 4. Ober, 6. krpa, 7. cepilo, 8. črna krava, 10. kmetijsko orodje. NAVPIČNO: 1. naslov križanke, 2. žensko ime, 3. zmes apnenca in gline, 5. oznaka za Argentino, 9. manjše naselje.

Siljenje svinčnikov zada marsikateremu šolarčku velike težave. Sicer se pa dandanes vse bolj oprijemamo tehničnih svinčnikov, v katere vložimo normalno debele grafitne mine. Teh svinčnikov seveda ni treba šiliti, pač pa je primerno, da jim zaostriamo grafitno mino.

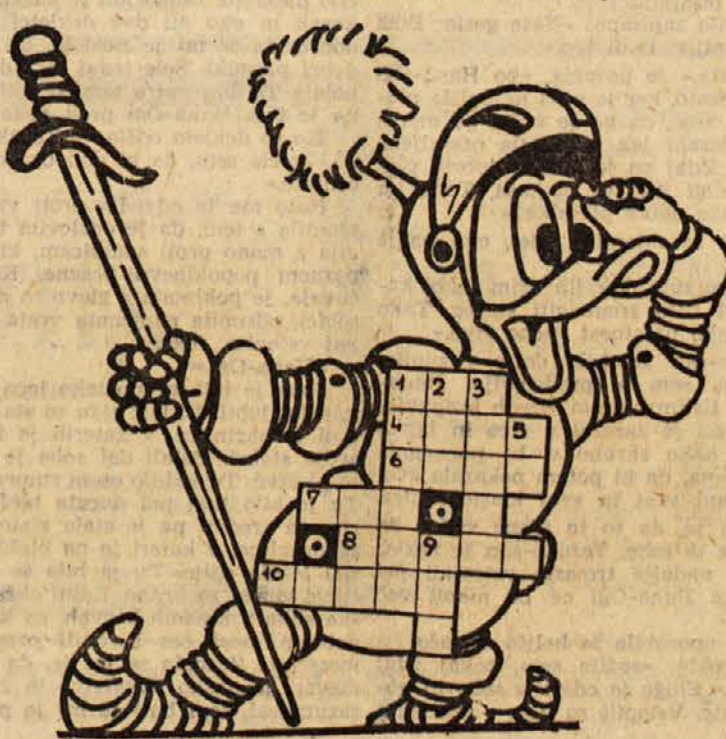
Najprimernejše ostrilce za grafitne mine je vsekakor stekleni papir. Le-ta ne sme biti pregrob in ne prefin. Da si pri ostrenju ne zamažemo prstov, je kaj primerno, da si z reziljačo, kakršno uporabljamo pri ročnem delu, izrežemo malo desčico z ročajem (kot je to razvidno iz skice) in nanjo prilepimo enako širok kos steklenega papirja. Možno je tudi, da izkoristimo obe strani in tako na eno stran nalepimo bolj grob, a na drugo stran bolj fin papir. Mine za svinčnike zaostriamo v obliko osti, to se pravi enakomerno z vseh strani. Najlažje je to opraviti, če med drsanjem po steklenem papirju mino neprestano obračamo. Povsem drugače pa zaostriamo mine za šestila. Le-te morajo biti plosko zarezane z ene same strani. Zategadelj je potrebno, da takšno mino gladimo posebno le na eni in isti strani. Skica obenem prikazuje, kako takšno mino vložimo, da je z njo možno napraviti tudi manjše kroge.

Miloš Macarol

Vam je znano, da...

- je na Finskem 62.000 jezer?
- se giblje Sonce po vseмирskem prostoru s hitrostjo približno 30 km na sekundo?
- rastejo otroci poleti mnogo hitreje kot pozimi?
- poznamo okrog 8000 vrst stonog? Najmanjše število nog ima vrsta s samo 18 nogami, največ pa jih ima vrsta s 34 nogami!
- je beloglavi jastreb naša največja ptica, ki doseže razpetino kril treh metrov.
- se temnopolti ljudje bolj potijo zaradi tega, ker njihova koža vpija več sončnih žarkov in se zato mnogo bolj segreje?
- dobivamo iz koruze sto raznih izdelkov: papir, koruzno olje, posebna lepila, alkohol, škrob itd.
- so najmanjše žuželke dolge komaj eno četrtino mm?
- je v zadnji svetovni vojni bilo pobitih 40 milijonov ljudi?
- poznamo okrog 500.000 različnih živali?

Zbiraj: Cop Marjan, dijak

DNEVNE NOVICE

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočno zdravniško dežurno službo za nujne obiske na bolniškovem domu od 20. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan:

Zdravstveni dom Center:
Dr. Kajzelj Mirko, Resljeva c. 33 (dvoriščna zgradba), tel. 39-231 int. 567. Dež. služba od 1. XII. dalje.
V odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 30-200.

Zdravstveni dom Ljubljana-Vič:
Od 30. novembra do 6. decembra Dr. Jež Janec, Prešernova 36/IV, tel. 32-740. V slučaju odsotnosti zdravnika klicati tel. 23-372.

Zdravniška služba Šiška:
Dr. Ponikvar Rado, tel. 21-748, Celovška 26.

Zdravstveni dom Rudnik:
Dr. Mal Miran, Wolfova 5/I, telefon 62-684. V odsotnosti zdravnika klicati telefon LM 20-300.

Zdravstveni dom Ljubljana-Center obvešča starše, ki bivaljo na območju občine Center, da bo drugo cepljenje otrok proti otroški ohromelosti v tem tednu, to je od 2. do 7. decembra. Starši, privedite otroke, rojene v letu 1951 do 31. marca 1957, na isto mesto kakor ob prvem cepljenju in ob isti uri kot je navedeno na vabilu. Cepljenje bodo lahko tudi prvič tisti otroci, ki so bili ob prvem cepljenju zaradi bolezni odklonjeni ali so zboleli. Opozarjamo, da samo 3-kratno cepljenje obvaruje otroke pred ohromelostjo.

Javna zahvala. Najlepše se zahvaljujem

tovarišu dr. Klunui in prof. doc. dr. Zumru za uspešno težko operacijo v glavi. Zavedam se, da ste me s tem rešili sigurne osepitve in ohromelosti. Lepa hvala tudi zdravniškemu osebju neurokirurškega oddelka Kliničnih bolnic v Ljubljani, za vso skrb. Posebna hvala tudi tov. dr. Sekolecu specialistu za očne bolezni za pravočasno napotitev v bolnico. — Hvaležna Penšek Dragica iz Dravograd.

Dr. Casu, dr. Bergancu M. in vsem osebju neurokirurške klinike v Ljubljani izrekam iskreno zahvalo za vso skrb in nego, ki so jo nudili mojemu pokojnemu možu Kovanu Janezu v času njegove kratke, a težke bolezni. — Kovačik Ana.

Nove interese za revijo »Sodobna pisarna« vabimo, da nam pošljete čimprej naročnice, ker revije pozneje ne bo mogoče dobiti v prosti prodaji zaradi omejenih naklad samo za stalne naročnike. — Uprava, Ljubljana, Gosposka 12.

»ULTRAGIN« — sport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranilne snovi, ki jih vsebuje »ULTRAGIN« — sport krema. »FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Z njim »FLEX«, če hočeš kakovito, idealno čisto mastno masežo.

Gube na obrazu prepreči in odstrani z redno uporabo »EVELINE« maske za obraz, ki so jo dobile vse drogerije.

Ljubljanska sekcija Društva veterinarjev LRS vabi člane na letni občni zbor sekcije, ki bo dne 21. t. m. ob 10. uri na običajnem mestu v Gregorčičevi ulici 23.

Turistično društvo Ljubljana obvešča svoje člane in prijatelje, da bo redni občni zbor v petek, dne 6. decembra 1957 ob 17. uri v stekleni dvorani restavracije »Unione« (vhod skozi restavracijo). Ob tej priložnosti bo društvo predvajalo tudi nekaj turističnih filmov. — Vljudno vabilen!

PREDAVANJA

AMD »Zdravko Vrhovec« Ljubljana-Siška priredi v petek, dne 6. dec. ob 17. uri v dvorani DOZ na Miklošičevi c. poljudno-znanstveno predavanje o temi: Najnovejši smeri v razvoju balističnih in diržanih izstrelkov in perspektive za medplanetarne potoke. Predaval bo ing. Marko Vakselj. Po predavanju bosta predvajana dva filma: Učinek in zaščita pred atomsko bombo. Vljudno vabilen član društva in ostali, vstop prost.

Terenski odbor Združenja rezervnih oficijev terena Serce-Litostroj in Dravice obvešča članstvo, da bo redno mesečno predavanje v nedeljo, dne 8. decembra 1957 ob 10. uri dopoldne v mali kino dvorani Litostroja. Predaval bo podpolkovnik Leskovec o temi: »Sodobna sredstva PA obrambe« s filmom. Udeležba za člane obvezna, vabilen pa so tudi vsi rezervni podoficirji teh terenov. — Odbor.

KONCERTI

Slovenska filharmonija priredi danes ob 17. uri koncert za mladino, in sicer za naslednje šole: Vija pedagoga šola, II. in VII. gimnazija, gostinska šola. V petek isti koncert za VIII. in IX. gimnazijo ter za višje razrede Klasične in VI. ter X. gimnazije. Sodelujejo mladi interpreti pianist Ad Bertonceli, Andrej Jarc, Milan Mihelič, Nataša Rifel, violonista Radka Dimitrova in Janez Bokaršek ob spremljavi prof. Pavla Sivica. Komentator Janez Bitenc.

GLEDALISCA

DRAMA
Cetrtek, 5. dec. ob 19.30: Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«. Zanimljiva predstava za gimnazijo in Usnjarsko šolo v Domžalah.
Ob 19.30: O'Neill: »Dolgega dneva potovanje v noč«. Abonma ZSJ. (Stojlišča so v prodaji).
Petek, 6. dec. ob 19.30: Sofokles: »Kralj Oidipus«. Dijaški abonma II. (Stojlišča so v prodaji).
Ob 19.30: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Abonma D. (Sedeži so še v prodaji).

OPERA
Sobota, 7. dec. ob 19.30: Verdi »Aida«. Gostovanje mariborske Opere. (Vstopnice so že v prodaji).
Nedelja, 8. dec. ob 19.30: Mozart: »Figarova svatba«. Gostovanje mariborske Opere. (Vstopnice so že v prodaji).

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Cetrtek, 5. dec. ob 20. večer v čitalnici. Abonma LMS IV Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 6. dec. ob 20. Cehov: »Striček Vanja«. Abonma Petek II — kolektiv. Vstopnice so tudi v prodaji.
Ob 19.30: Nušič: »Dra. Gostovanje v Domu Svobode v Domžalah.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALISCE MARIONETE
Levstikov (Sentjakovski) trg št. 2
Cetrtek, 5. dec. ob 17: L. Novy-V. Taufer: »Moja in živali«.

Sporočamo vsem sorodnikom in znancom, da je dne 4. decembra 1957, po kratki bolezni umrl

ALEKSANDER LAUS
Pogreb pokojnega bo dne 6. decembra ob 15.30 iz Nikolajeve mrliške vežice.

Ljubljana, 4. decembra 1957.
Zalujoči: žena Alojzija, sin Aleksander, snaha Anka, zet Franci in vnuki.

Čestitka

Jožici in Dušanu ing. Suhadolnik iz Ptujja iskrene čestitke ob rojstvu hčerke. — Miha.

Sobota, 7. dec. ob 17: V. Cinybulk-Dežman: »Igračke na cestah«. Ob 20.30: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Za odrasle.
Nedelja, 8. dec. ob 11: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Ob 15: F. Bevč: »Lenuh Poležuh«.

SENTJAKOVSKO GLEDALISCE
Ljubljana, Mestni dom
Sobota, 7. dec. ob 20: Medved: »Za pravdo in srce«. Izven.
Nedelja, 8. dec. ob 18: Medved: »Za pravdo in srce«. Popoldanska predstava. Izven.
Ob 20: Nestroy: »Nič ni tako skrivno, da ne bi postalo očito«. Veselica z godbo in petjem. Zadnja večerna uprizoritev. Izven.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-960.

VESTI IZ KRANJA

KINO
»STORZIC«: ameriški cinemascope film »Piknik«. Predstavi ob 18. in 20.

Vesti iz Jesenic in okolice
Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mirko Višnar.

MESTNO GLEDALISCE JESENICE
Sobota, 7. dec. ob 19.30: G. Axelrod: »Sedem let skomine«. Romantična komedija v 3. dej. Premiera.

KINO
»RADIO«: italijanski film »V znamenju Venere«. Predstavi ob 18 in 20. Jutri isto!

»PLAVZ«: mehiški film »Minu«. Predstavi ob 18 in 20. Jutri isto!

Z BLEDA

KINO
Sovjetski barvni film »Knežinja Mery«.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»DELAŠKI DOM«: franc. film »Veliki manevri«.

»SVOBODA TRBOVLJE II«: zaprti!

CELJSKE VESTI

SLOV. LJUDSKO GLEDALISCE
Petek, 6. dec. ob 20: Peter Ustinov: »Romanov in Julija«. Gostovanje v Laškem.
Sobota, 7. dec. ob 15 in 20: Peter Ustinov: »Romanov in Julija«. Gostovanje v Trbovljah.

KINO
»UNION«: mehiški film »Idealna tača«. Predstavi ob 18 in 20.
»METROPOL«: ameriški film »Ne kot tujec«. Predstavi ob 18 in 20.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALISCE PTUJ
Petek, 6. dec. ob 20: L. Verneuil: »Potovanje v Benetke«. Abonma in izven. Gostovanje v Kidričevem.

KINO
Ameriški film »Provinciálka«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO
Italijanski film »Casta diva«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: ameriški barvni film »Na daljnem severu«.

DROBNI OGLASI

KDZ GABROVICA pri Črnem kalu proda po zelo ugodni ceni dobro ohranjeno tele stroje, posnemalnik, motorno škroplilnico, motorno slamožirnico in novo »Frezo« 10 KS s priključki. Stroji so na ogled vsak dan pri KDZ Gabrovec pri Črnem kalu.

KOMERCIALIST, samostojen, zunanjetrgovinski, razpoložljiv. Kličite 25-95212 int. 3905

PRODAM MOTOR 150 ccm »Waller«. Cena 55.000 dinarjev. Planjšek Ivan. Semberje 42, Ljubljana-Polje. 3967

ZENSKO KOLO, močno, nemške znamke, ugodno prodam. Celovška 51, prilije, levo. 3968

ZENSKO ITALIJANSKO ŠPORTNO KOLO znamke »Coture« prodam. Pržanjska ul. 10 pri Finc.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega moža

JANEZA KOVAŘIKA

se v globoki žalosti iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in stali ob strani. Prav posebno se zahvaljujem delovnemu kolektivu Industrije obutve Novo mesto za izkazano skrb v času njegove bolezni ter za skrb in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se vsem govornikom za tople poslovljne besede, predstavnikom OLO in ObLO Novo mesto, darovalcem številnih vencev, pevcem, godbi, lovskim tovarišem, vsem organizacijam in društvom ter vsem ostalim, ki so ga v tako velikem številu spremlili k zadnjemu pokoju. Zahvaljujem se tudi vsem mojim prijateljem in poslovnim tovarišem za vso izkazano skrb ob času njegove bolezni in sočustvovanje ob njegovem slovesu, kakor tudi za vse številno ustno ali pisмено izraženo sožalje.

ZENA ANI

TOVARNA »ZLATOROG« V MARIBORU

sprejme v službo

dva laboranta

s srednjo tehniško ali kemo-laborantsko šolo

Nastop takoj ali 1. januarja 1958.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je treba poslati na upravo podjetja.

M-450

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA:
Cetrtek, 6. dec. lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.
Petek, 6. dec. lekarna »Studenti«, Gorkoga ul. 18.

KINO
»UNION«: Amer. barvni cinemascope film »Med nebom in zemljo«.

»PARTIZAN«: Italijanski film »Njihove zablude«.

»UDARNIK«: Japonski film »Sedem samurajev«.

SLOV. NARODNO GLEDALISCE
Cetrtek, 6. dec. ob 19.30: Lorca: »Dom Bernarda Albe«. Red LMS-1.
Petek, 6. dec. ob 19.30: Lorca: »Dom Bernarda Albe«. Red LMS-2.
Sobota, 7. dec. ob 19.30: Lorca: »Dom Bernarda Albe«. Red B. Nekaj sedev in stojšč v prodaji.
Ob 19.30: Mozart: »Figarova svatba«. Gostovanje v Ljubljani.

BOMBAZNA TKALNICA VIZMARJE

sprejme izprašanega

kurjača

za avtomatsko kurjenje visokotlačnega parnega kotla.

Pogoji: kurjaški izpit opravljen pred letom 1955. Prednost imajo kurjači izučeni ključavničarske ali nje podobne stroke.

Plača po dogovoru.

FAKULTETNI SVET VETERINARSKE FAKULTETE V SARAJEVU

razpisuje natečaj za:

docenta

za notranje bolezni domačih živali

asistenta

za botaniko

Natečajni rok traja 30 dni od dneva objave. Če v predvidenem roku zgornji mesti ne bosta zasedeni, ostane natečaj v veljavi toliko časa, dokler ne bosta prazni mesti zasedeni. Prijava za natečaj je treba taksirati s 180 dinarji in jih poslati sekretariatu Veterinarske fakultete v Sarajevu. Priložiti jim je treba življenjepis, podatke o dosedanjem delu in službi kakor tudi seznam strokovnih in znanstvenih del, po možnosti pa tudi dela sama.

Iz sekretariata Veterinarske fakultete v Sarajevu

3659

Podjetje

TELEKOMUNIKACIJE

Ljubljana-Pržanj 24

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

vodjo obrata Mokronog v izgradnji

pozneje bi prevzel mesto tehničnega vodje obrata. Pogoj je inženir ali tehnik elektro ali kemične stroke z daljšo prakso. Stanovanje v Mokronogu preskrbljeno.

vodjo materialnega knjigovodstva

pogoj je ekonomska fakulteta ali ekonomska srednja šola z daljšo prakso.

referenta za strokovni dvig kadrov

pogoj je, da ima daljšo prakso kot strokovni učitelj.

varnostnega tehnika

pogoj je, strojni ali elektrotehnik z daljšo prakso v industrijskih podjetjih.

vodjo velikoserijske montaže

pogoj je, elektroinženir ali tehnik z daljšo prakso v industrijskih podjetjih.

Pismene ponudbe z življenjepisom in navedbo dosedanjih služb pošljite na poštni predal 378, Ljubljana.

GENERALNA DIREKCIJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC

razpisuje

prvo javno dražbo

za nabavo 19 Diesel manevrskih lokomotiv

po predračunski vsoti 760 milijonov din, z dobavnim rokom najpozneje do 31. decembra 1960

Dražba bo 10. januarja 1958 ob 10. uri v Generalni direkciji JŽ, gospodarski oddelci, Beograd, soba 571/III. Pogoji in elaborat so na razpolago vsak delovni dan v zgoraj omenjenem oddelku.

S ponudbo mora ponudnik izročiti:

1. pooblastilo za navzočega uslužbenca ponudnika, da ga lahko polnovejavno zastopa na dražbi; 2. potrdilo o registraciji podjetja; 3. potrdilo o položeni kaveji ali garancijsko pismo Narodne banke v znesku 2% in potrdilo o plačani občinski taksi; 4. izjavo, da so mu znani pogoji in elaborat dražbe in da nanje pristaja.

Iz Generalne direkcije Jugoslovanskih železnice Beograd GD št. 6411/57

3759

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE V TOREK, 3. DECEMBRA 1957, UMRLA ČLANICA NAŠEGA DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARIŠICA

DANICA RAPOTEC

POŽRTVOVALNO TOVARIŠICO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

IZOLA, 4. DECEMBRA 1957.

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANIZACIJA ZKS IN SINDIKALNA PODRUŽNICA »IRIS« V IZOLI

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, telefon 39-151. — Notranjepolitična gospodarska rubrika Nazorjeva 12/II, telefon 20-507 in 22-621 — Kulturna rubrika Kopitarjeva 6/III, telefon 31-357 — Uprava Trubarjeva ulica 24, telefon 22-491 in 22-492 — Naročniški oddelci Petkovškovo nabrežje 25, telefon 22-494 — Oglasni oddelci Kopitarjeva ulica 4, telefon 31-358 — Poslovalnica na Titovi cesti 15, telefon 22-323 — Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din — Tekoči račun 60-KB-6-Z-1393 — Poštni predal 42 — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

Uprava

»LJUDSKE PRAVICE«

Ljubljana

Petkovškovo nabrežje 25
Poštni predal 42

Odrežite in nam pošljite

»MOTEL«

BO PRIPRAVLJEN

- Belgijci gradijo
- vrsto gostinskih
- objektov, ker
- pričakujejo na
- svetovni razstavi
- 30 milijonov
- obiskovalcev

Nad 100 milijonov belgijskih frankov bo stal »motel« — skupina hotelskih poslopij za goste z lastnimi vozili — ki ga gradijo na bodočem prizorišču svetovne razstave pri Bruxellesu, belgijskem glavnem mestu. Po ameriškem vzorcu bo ta hotel za motorizirane turiste pravzaprav mesto z garažami, bencinskimi postajami, prodajalnami spominov, restavracijami in sobami za 5000 gostov.

Ni več daleč do 17. aprila, dneva otvoritve svetovne razstave, zato morajo z deli pohiteti, da bo vse pripravljeno. Organizatorji svetovne razstave pravijo, da bo obiskalo Belgijo prihodnje poletje nad 30 milijonov turistov, zanje pa bo treba pri-

skrbeti dovolj ležišč, da ne bodo prenočevali v parkih. Poslopja s 5000 sobami so do polovice že pripravljena, v vsem Bruxellesu pa bodo za mesec, ko bo odprta svetovna razstava, uredili 40.000 ležišč, ki bodo vsaj skušala ustreči željam milijonov turistov.

Motel gradijo iz lesa, to ne bo eno samo poslopje, marveč nekakšno mesto iz barak, ki pa mu bodo skušali odvzeti videz vojašnice z najrazličnejšimi barvami. Vsaj tako obljubljajo arhitekti, ki se trudijo, da bi nad 2000 sobic opremili z najpotreb-

nejšimi napravami ter jih okusno uredili. Soba z dvojno posteljo bo stala 275 frankov, k temu pa je treba prišteti še 35 belgijskih frankov za zajtrk in 20 odstotkov te vrste za postrežbo.

Zivljenje v motelu torej ne bo poceni, zato pa bodo gostje tik ob razstaviščnih prostorih in bodo hkrati imeli v bližini tudi svoje vozove. »Prepričan sem, da se bodo gostje z vsega sveta kar trgali za naše sobe,« pravi organizator in graditelj prvega motela v Belgiji.

Za 5000 gostov, ki bodo prenočevali v motelu, pripravljajo že zdaj najrazličnejše kulinarične specialitete. Naročili so zmrznjeno meso, ker ne vedo, kako bo delovala preskrba z živili spričo izrednih potreb v poletju 1958. Razna gostinska podjetja se že zdaj oskrbujejo delno s konzerviranimi, delno z drugače pripravljenimi jedili, ker menijo, da bodo cene živilom zaradi vlikega navala gostov močno poskočile.

SPOMIN je poseben dar

Ljudje z izrednim spominom so sorazmerno zelo redki in so v zgodovini zbuvali nenavadno občudovanje. V starih časih, ko ljudje niso poznali knjig in življenje še zdaleč ni bilo tako zapleteno, kot je zdaj, so si zapomnili malone vse, kar jim je bilo potrebno.

Pripovedujejo, da sta Julij Cezar in perzijski vladar Cir po imenu poznala vse svoje vojake, čeprav sta jih imela na deset tisoče. Nekaj podobnega trdijo tudi o Napoleonu. V stari Grčiji je mnogo ljudi znalo na pamet celega Homerja, v Indiji pa je še vedno nekaj ljudi s tako izrednim spominom, da lahko dobesedno deklamirajo vseh 10.000 verzov »Rig Veda«.

Izreden spomin pa je spričo novega načina življenja čedalje redkejši pojav, zato se še danes čudimo nemškemu zdravniku Fredu Braunsu, ki je znal na pamet 200.000 datumov iz splo-

V berlinski dvorani »Titanica« gostuje znana pevka Josephina Baker, ki je že pred leti posvojila ducat otrok najrazličnejših narodnosti. Nedavno je izšla v Nemčiji njena knjiga »Mavrica«, zgodba iz življenja mladih posvojencev. Domiselni berlinski knjigar je izkoristil pevkino gostovanje za dobro kupčijo: Bakerjeva je v njegovi trgovini prodajala svojo knjigo, kupec je bila dolga vrsta, ker je pevka in pisateljica tudi podpisovala vsako svojo knjigo. Posnetek jo kaže pri registrirni blagajni

TELEVIZIJSKA IGRA »ODNEHAŠ ALI NADALJUJEŠ« JE GRAJENA NA TEJ OSNOVI — ZGODOVINA POZNA VRSTO LJUDI Z IZREDNIM SPOMINOM

šne zgodovine in je lahko prirejal znanstvena predavanja v 15 tujih jezikih. Sploh je učenje jezikov poseben dar. Nemec Sa-uverwein je govoril 54 tujih jezikov, vse tovrstne rekorde pa je potolkel italijanski kardinal Mezzofanti, ki je znal 114 jezikov in 72 narečij. Od tega je govoril 54 jezikov tako, kakor da so vsi njegov materin jezik. Kitajščine se je naučil v štirih mesecih; čeprav ni nikoli govoril po svetu, je kramljal s pisateljem Byronom v london-skem narečju.

Poseben spomin za glasbo je imel nemški violinist Gisekind, ki se je med vožnjo z Dunaja v Berlin naučil iz partiture nenavadno težak koncert za klavir in orkester. Brez skušnje je potem nastopil kot solist z glasbenim delom, ki ga do vožnje z vlakom sploh ni poznal.

Spomin pa seveda ne pomeni vselej tudi izredne inteligence. Neki francoski zdravnik za duševne bolezni omenja primer duševno bolnega človeka, ki je znal na pamet množico pesnitev, pri tem pa se sploh ni zavedal, kaj pripoveduje.

Nemara najbolj svojevrsten spomin je imel francoski kmet, ki je znal med prvo svetovno vojno na pamet imena vseh nemških oficirjev, hkrati pa tudi imena in rojstne datume njihovih svojcev (žena, staršev, otrok). Francoska protibevše-valna služba ga je uporabila kot pomočnika pri iskanju vohunov.

Z dobrim spominom se da zlasti v času moderne tehnike tudi dobro zaslužiti. To dokazujejo najrazličnejše televizijske tekme v ZDA in v nekaterih zahodnoevropskih deželah. Ljudje se iz priročnikov naučijo na pamet podatke o določenem področju, potem pa pred televizijsko kamero odgovarjajo na nagradna vprašanja, ki so od oddaje do oddaje težja, hkrati pa so seveda dražji pravilni odgovori nanje. Pred meseci je v ameriški televiziji zbuval pozornost 12-letni deček, ki je gladko odgovarjal na zapletena vprašanja iz fizike, atomistike, književnosti, športa, zgodovine in še z nekaterih drugih področij. Televizijski gledalci so se odlično zabavali, deček pa je zbuval občudovanje celo med strokovnjaki.

Žena ali lev

Rimski lovec na velike zveri Angelo Lombardi je v Afriki ujel mladega leva in ga udomačil. Lev je dorastel in se prosto gibal po stanovanju. Zeni tega strastnega loveca pa je šel lev na živce, ker se je bala, da jo bo lepega dne požrl; zato je možu postavila ultimatum: »Ali lev ali jaz!« Angelo je delno popustil: poslej bo smel lev hoditi le po njegovi sobi.

Draga pustolovščina

John Elder, zobni kirurg, eden najboljših zdravnikov svoje stroke v Londonu, je operiral 17-letno dekle. Dal ji je anestetiko sredstvo. Medtem ko je ležala v omotici, je izbral to njeno stanje. Pustolovščina ga je drago stala: sodišče mu je odmerilo leto dni zapora in mu prepovedalo nadaljnjo prakso.

Drobne ZANIMIVOSTI

»SPUTNIK NA TRAVNIKU«

Pred dnevi je bil na krajevski zvezdoslovni opazovalnici v Bruxellesu in pri krajevski policiji v Nivelisu alarm. Nekdo je telefoniral, da je na travnik pri omenjenem kraju padel sovjetski umetni satelit. Policija se je takoj napotila tja in našla kovinsko škaflo s štirimi antenami. V kroglu so našli več ducatov starih radijskih žarnic in baterij. — Kdo si je privoščil to šalo, še niso ugotovili.

DVE STO MILIJONOV

Po nedavno objavljenih statističnih podatkih je živelo leta 1956 na ozemlju Sovjetske zveze 200.200.000 ljudi. Pred Sovjetsko zvezo sta glede prebivalstva Kitajska in Indija.

PROMETNI UKREPI

V ANGLIJI

V Angliji razpravljajo o omenitku novega zakona o cestnem prometu. Po tem zakonu bodo vsi prometni znaki enotni, ovinki bodo naznačeni, v naseljenih krajih pa bodo morali avtomobilisti zmanjšati hitrost. V londonskih predmestjih bodo smeli voziti 60 kilometrov na uro, sredi mesta pa le 40 km.

NEENAVADNA STAVKA

V vseh večjih zahodno-nemških mestih so pred tednom stavkali četrt ure vsi šoferji taksijev. S tem so hoteli prisiliti pravosodnega ministra, naj bi določil smrtno kazen za ubijalce šoferjev taksijev. Zadnje čase namreč nenehno narašča število takih ubojev. V minulih šestih mesecih je bilo ubitih 150 šoferjev. Ubijalci so večinoma mladi ljudje, ki med vožnjo ubijajo šoferje in jih oropajo.

LASTNIK SE NI JAVIL

Celih šest tednov so na upravi zahodnonemške loterije zaman čakali srečnika, ki je pravilno zadel vseh šest števil in dobil premijo pol milijona mark. Navsezadnje je glavni dobiček pripadel loteriji. Javili so se sicer trije — enemu je požri dvojnik domači pes, drugi ga je v raztresenosti raztrgal, tretji pa pomotoma sežgal — vendar ni nihče dobil premije, ker mora lastnik predložiti duplikat stavnega listka.

ZA LJUBITELJE NOGOMETA

Angleži delajo na nogometnih igriščih svojevrstne poskuse. Z infrardečimi žarnicami bi ogrevali nogometna igrišča in gledalce, vse to seveda takrat, kadar bi bilo na nogometnem igrišču vsaj dve stopinjni mraza.

Prva umetna zemeljska satelita sta dala navdih tudi sodobni industriji igrač, ki je izdelala takle globus s satelitom in celo z majhno vseмирsko postajo (v desnem delu slike). Vse skupaj se seveda vrti: globus okoli svoje osi, oba satelita pa lepo potujeta okoli Zemlje...

TUDI VZROK

Pri Tristanu Bernardu je zavonil telefon: »Ali ste dobili moje vabilo na kosilo?«

»Hvala, sem! Hvala za ljubeznivost,« je odgovoril Bernard.

»Čakamo vas. Ali boste prišli?«

»Oprostite, ne morem.«

»Zakaj ne? Ali imate kakšno nujno opravilo?«

»Ne, nimam posebnega dela, pravzaprav sem prost. Veste, pa nisem lačen,« je odgovoril Bernard in zaprl telefon.

»... in potem mi je še očital malomarnost!«

DVOJNA VOZNJA

Neki francoski humorist se je prvič v življenju peljal z letalom. Ko je po pristanku stopil iz kabine, je pilotu stisnil roko in mu rekel:

»Prav lepa hvala za ti dve vožnji po zraku!«

»Kako dve? Saj ste se peljali samo enkrat!« je odgovoril pilot.

»O ne, letel sem dvakrat, prvič in zadnjič v življenju.«

URIE v kovčku

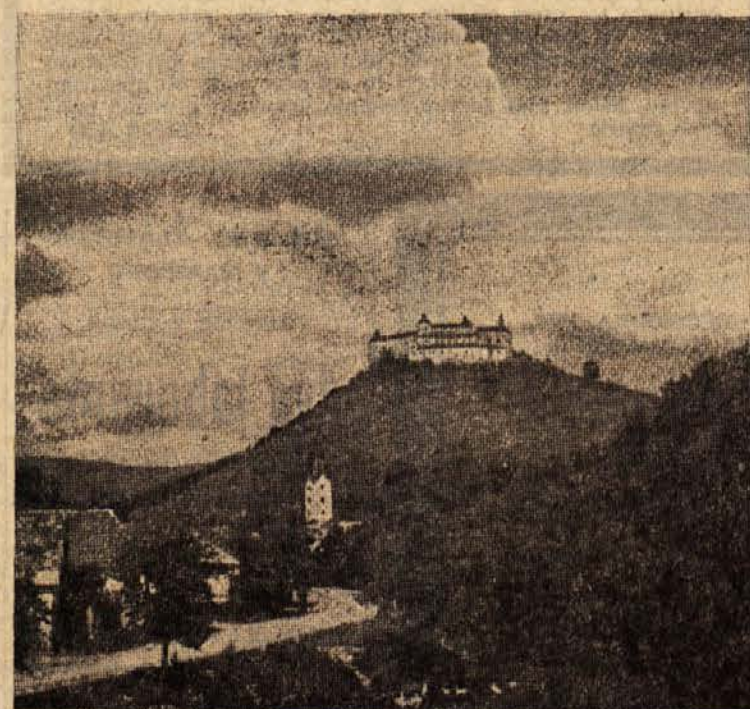
Angleška policija je izsledila tihotapske jezuita

Ko je francoski jezuit André Paul de Cheux ustavil svoj veliki turistični avto v bližini londonske Westminstrske katedrale, se ni — tako piše »News Chronicle« — prav nič razlikoval od drugih turistov. Le malokdo se je ozrl po lepo oblečenem tujcu. André de Cheux, funkcionar v jezuitskem redu in častni urugvajski konzul v Bruxellesu, pa se je kmalu prelevil v tihotapca, ki je imel opravka s policijo.

Detektiv, ki je bil v bližini, je opazil, da se Cheux nekam sumljivo vrti na vogalu, kakor da se hoče nečesa iznebiti, oziroma kakor da čaka, da bo kdo prišel k njemu. Postal je pozoren. Čez nekaj minut so pregledali »turistov avto« in našli v njem pod zadnjim sedežem poln

kovček ur, vrednih 10.000 funtov (okoli 20 milijonov dinarjev).

Na zaslišanju se je tihotapec zagovarjal, češ da ni vedel, kaj je v kovčku, kasneje pa je priznal, da ga je naprosil neki švicarski znanec, naj odda na določenem mestu tistih 780 ur. Obljubil mu je 200 funtov nagrade. Jezuit je sprejel ponudbo, pripravljen je bil napraviti »uslugov«, pa so ga prehiteli detektiv.

Zlasti zadnja leta Čehi obnavljajo gradove kot svoje zgodovinske spomenike. V mnogih so ohranjene lepe freske, stara notranja arhitektura in podobni kulturni dosežki velike vrednosti. Naš posnetek kaže nedavno prenovljeni grad Krasna Horka, ki leži na starem križišču trgovskih poti iz Košic in iz Slovaškega Rudohorja. Med najbolj zanimive dele tega gradu sodijo prostori, opremljeni s pohištvom iz 16. in 17. stoletja

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj _____ ulica _____ pošta _____

naročam »Ljudsko pravico«, »Ljubljanski dnevnik«, in prosim, da mi jo začnete z _____ redno pošiljati (neustrezno prečrtajte).

Naročnino bom nakazal po položnici, katero priložite prvi številki, oziroma jo bom plačal po inkasantu.

Datum _____

Podpis

Odrežite in nam pošljite